

Papir eller relation?

Rigide regler og dokumentationskrav tager tid fra kontakten med borgerne

20
16

20/2016

16. DECEMBER

ISSN 0105-5399

AnsvarshavendeForbundsformand
Benny Andersen**Redaktion**Jens Nielsen (redaktør), jni@sl.dk
Iben Konradi Nielsen, ikn@sl.dk
Maria Rørbæk, mrk@sl.dk
Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk
Marie Dissing Sandahl, mds@sl.dk
Malene Dreyer, mad@sl.dk
Steven Leweson (layout), stl@sl.dk

Prik, læserindlæg, artikler og anmeldelser er ikke nødvendigvis udtryk for redaktionens eller organisationens mening. Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendt stof.

Alle artikler fra Socialpædagogen tilbage til 1999 kan findes på www.socialpaedagogen.dk/arkiv

Adresse

Socialpædagogen
Brolæggerstræde 9
1211 København K
Tlf. 7248 6000. Fax 7248 6001
Åbningstid: mandag-onsdag 9-15,
torsdag 9-17, fredag 9-13
redaktionen@sl.dk
www.socialpaedagogen.dk

Læserbreve og kronikker

Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 2.000 anslag. Læserbreve med injurierende indhold kan afvises. Kronikker bringes efter en redaktionel vurdering og må højst fylde 8.000 anslag. Læserbreve og kronikker, der bringes i bladet, offentliggøres også på internettet. Indlæg sendes til redaktionen@sl.dk

Annoncer

Sendes til redaktionen@sl.dk
Se priser, formater, deadlines osv. på www.socialpaedagogen.dk/annoncer

Kommende deadlines

Deadline for læserbreve og stillingsannoncer til 1/2017, der udkommer den 13. januar, er tirsdag den 3. januar kl. 12. For tekstsiderannoncer er deadline til 1/2017 mandag den 2. januar.

Redaktionen af 20/2016 er afsluttet den 8.12.2016

Abonnement

Abonnementspris 2017:
825,00 kr. inkl. moms (17 numre)
Løssalg: 50,00 kr. + porto

Oplag

44.715 i perioden
1.7.15-30.6.16

Produktion

KLS Pureprint A/S

Forsideillustration

Peter Hermann

Medlem af:

KOMMENTAR

Der er derfor brug for, at Mai Mercado lige fra start tydeligt markerer, at hun også er minister for de [...] borgere i Danmark, der har særligt brug for støtte fra velfærdssamfundet

Talerør for de udsatte

Af Benny Andersen
Forbundsformand

FOTO: RICKY JOHN MOLLLOY

Så nærmer sig snart et nyt år. Med et nyt år ligger også nye muligheder, nye chancer – og måske nye perspektiver på noget af det, der har fyldt i det forgangne år. Og der er nok emner og sager at kigge på her hos Socialpædagogerne. Vi har samtidig fået et nyt sæt øjne og muligvis et nyt perspektiv på vores mærkesager, da vi har fået ny minister for vores område: den konservative Mai Mercado, som i november placerede sig bag ministerskrivebordet i et nyoprettet børne- og socialministerium.

Det er ikke den store hemmelighed, at jeg er bekymret over, at regeringen har valgt at fusionere to store områder. Hvis ideen er at lade socialpolitik starte så tidligt som muligt, kan det være fornuftigt. For vi opnår resultater ved at investere i mennesker, før skaden er sket. Men jeg er bange for, at socialområdet vil drukne i diskussionerne om dagtilbud og børnehaver, og jeg er bange for, at ressourcestærke forældre vil trumfe hensynet til de svageste grupper. Grupper, som der ikke nødvendigvis er mange stemmer i.

Der er derfor brug for, at Mai Mercado lige fra start tydeligt markerer, at hun også er minister for de udsatte børn, mennesker med handicap, voldsramte kvinder, anbragte børn, stofmisbrugere, hjemløse og andre borgere i Danmark, der har særligt brug for støtte fra velfærdssamfundet. Alle dem, vi er talerør for – og som ikke selv har kræfter til at kæmpe.

Hun kunne fx starte med vise, at hun prioriterer viden og høj faglighed på det sociale område. For det er grundstenene i det arbejde, som skal løfte mennesker til et bedre liv. På området for udsatte børn og unge så jeg gerne, at hun bliver på sporet og styrker udviklingen med tidlige indsatser ude i kommunerne. Sammenhængen mellem den forebyggende indsats og de forskellige anbringelsesformer skal gøres endnu stærkere, og kommunerne skal have rammer til at skabe endnu mere kvalificerede indsatser. Og i forhold til handicapområdet er rammerne lagt med revisionen af servicelovens voksenbestemmelser. Men der er stadig rigtig meget pres på forholdene ude i kommunerne.

I det hele taget kommer Mai Mercado til at lave socialpolitik under stramme økonomiske rammer. Derfor har vi også inviteret hende ud til jer i den socialpædagogiske virkelighed, så hun med egne øjne kan se, hvor stor og vigtig en indsats I yder hver eneste dag for udsatte mennesker.

Rigtig godt nytår til jer alle.

INDHOLD

14

FOTO: RICKY JOHN MULLOY

04 #STOLTSOCIALPÆDAGOG

Tre stolte socialpædagoger

06 BUREAUKRATI

Overdreven kontrol og dokumentation for dokumentationens skyld. Grænsen er nået og overskredet for mange offentligt ansatte, viser nye undersøgelser. På døgninstitutionen Orøstrand tager papir- og kontrolarbejdet tid fra relationsarbejdet med børnene, siger forstanderen, mens det socialpsykiatriske bosted Enghaven skriver en garanti for ansigt til ansigt-tiden ind i kontrakterne med kommunerne og arbejder på at øge tiden sammen med borgerne

06 Balance mellem papir og relation

08 Garanti for borgertid

12 Hvad dokumenterer vi ikke?

14 SOCIALPSYKIATRI

Botilbuddet Orion for mennesker med svære psykosociale vanskeligheder har beboere, som ofte ikke har kunnet rummes på andre botilbud på grund af voldsom adfærd. 'Vi er som fagfolk gode til at få selv den mest destruktive adfærd til at give mening og tale sammen ud fra den', siger socialpædagog Rune Nøjd

14 Personlig tilgang nedtrapper konflikter

19 DEMENS

Kommuner forsømmer yngre demente

20 ARBEJDSMILJØ

Det første hold vejledere i voldsforebyggelse er netop blevet uddannet i Gladsaxe Kommunes handicapområde – og står nu rustet til at tage bedre hånd om både kolleger og borgere. De har fået fyldt værktøjskassen op med bl.a. konfliktnedtrapning, psykisk førstehjælp og krisehåndtering – og har på egen krop lært at gøre sig fri af et jerngreb

20 Pionerer i voldsforebyggelse

23 TIDLIG INDSATS

Flere får støtte til at mestre eget liv

24 REGERINGSGRUNDLAG

Det betyder VLAK for socialpædagoger

26 MAGTATLAS

Socialpædagogerne er centralt placeret

26 PENSION

Steget med 50.000 kr. på fem år

27 OPKVALIFICERING

Nyt kursus om flygtninge og seksualitet

27 SOCIALTILSYN

124 tilbud og plejefamilier undersøgt

28 FORSKNING

SFI og KORA sammenlægges

28 EVALUERING

Gruppebehandling hjælper børn

29 PÆDAGOGSTUDERENDE

Store forskelle på viden om seksualitet

30 BØRNEASYL CENTRE

Ikke brug for flere magtbeføjelser

31 FLYGTNINGEBØRN

Centre bør omfattes af sociale tilsyn

#STOLTSOCIALPÆDAGOG

Tre stolte socialpædagoger

I tiden op til og på Socialpædagogernes kongres i november sagde 65 socialpædagoger ja til at medvirke i en serie portrætter, der skal sætte fokus på den socialpædagogiske stolthed og styrken til at være noget for andre. Her kan du se tre af portrætterne – du kan se dem alle på forbundets hjemmeside via www.kortlink.dk/p6m4. Alle portrætter er taget af fotograf Martin Bubandt.

Ruth Egeskjold

Karina Lykke Nielsen

Når det er muligt at give
de svagest fungerende
borgere en indholdsrig
og sjov hverdag med
mulighed for personlig
udvikling og læring –
så er det fedt at være
socialpædagog

Frank Bækby, socialpædagog,
arbejder med voksne
udviklingshæmmede

BUREAUKRATI

Balance mellem papir og relation

Niveauet for rimelig kontrol og dokumentation er langt overskredet, viser to undersøgelser, og den nye regering siger, den vil sætte fagligheden fri. Men hvordan rimer det på udsigten til nedskæringer i det offentlige, spørger Socialpædagogerne

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk
Illustration: Peter Hermann

Vi støtter i høj grad bevægelsen fra kontrol og overdrevent papirarbejde til mere fokus på kerneopgaven og på at nå de ønskede mål med de borgere, vi arbejder med

Benny Andersen, formand, Socialpædagogerne

Spørgsmålet er ikke nyt: Hvor meget tid skal man som fx socialpædagog bruge på kontrol, dokumentation og andet papirarbejde i forhold til det, som alle er enige om, at det handler om: borgerkontakten og tiden ansigt til ansigt? Men debatten er blusset op igen i de sidste par måneder. Først erklærede Socialdemokratiets formand Mette Frederiksen på partiets kongres starten på en 'Fingrene væk-reform', der skal sætte en stopper for rigide regler og meningsløs dokumentation og kontrol inden for det offentlige.

Og derefter fulgte to undersøgelser, der satte tal på omfanget af regel- og dokumentationsbyrden og på de offentligt ansattes oplevelse af den:

En undersøgelse på bostederne i Københavns Kommune, foretaget af kommunen selv, viste i starten af november, at medarbejderne på kommunens bo- og dagtilbud kun bruger 41 pct. af deres arbejdstid sammen med beboere og brugere.

Resten af tiden går med dokumentation af indsatsen og andre gøremål, fx med at føre dagbog over aktiviteterne sammen med beboerne og registrering af medicin-udlevering. I gennemsnit fylder opgaverne med at dokumentere op mod en femtedel af arbejdstiden, viser undersøgelsen.

Tallene i undersøgelsen har nu fået kommunen til at sætte flere initiativer i gang for at nedbringe tiden, der bliver brugt på dokumentation på de sociale bosteder, fortæller socialborgmester i Københavns Kommune Jesper Christensen (A) – bl.a. via en ny strategi, der skal nedbringe antallet

af indsatsplaner for den enkelte borger. Strategien hedder 'Borgerens Plan' og forventes fremlagt for Socialudvalget til næste sommer.

Brugt, ikke indkredset

Nogle uger senere fulgte Ugebrevet A4 så op med en bredere undersøgelse af offentligt ansattes arbejde med dokumentation, skemaer, evaluering og andet papirarbejde. Undersøgelsen blev lavet blandt et repræsentativt udsnit af danskere og viste, at offentligt ansatte bruger en fjerdedel – 26 pct. – af deres arbejdstid på sådanne administrative opgaver.

Og det opleves af rigtig mange som en belastning: 45 pct. giver i undersøgelsen udtryk for, at de oplever en unødvendig kontrol af deres arbejde, og næste halvdel – 49 pct. – giver udtryk for, at det er med til at svække deres arbejdsglæde.

I en kommentar til undersøgelsen siger arbejdsmarkedsforsker Henning Jørgensen fra Aalborg Universitet, at frustrationen er forståelig:

– Dokumentationskrav og målinger truer fagligheden, og de ansatte føler ikke, at de kan fungere som det, de er: fagprofessionelle. De er uddannet til at træffe beslutninger selv og i givne situationer foretage de nødvendige skøn og gøre, hvad der skal til. De oplever nu, at de ikke skal gøre det, der er nødvendigt, men i stedet det, der er foreskrevet. Der skabes en stresslignende tilstand, hvor arbejdsglæden suspenderes, fordi de ikke kan få lov til at bruge deres uddannelse, faglighed og kompetencer, siger Henning Jørgensen til Ugebrevet A4 – og tilføjer:

– De ansattes faglighed er til for at blive brugt, ikke indkredset.

I A4 bakkes han op af stresseskperen Thomas Milsted:

– Folk bruger 26 pct. af deres arbejdstid på noget, der kun kan forklares med én ting: At man ikke har tillid til det, de laver. Politikerne må virkelig forstå, at det går hårdt ud over produktiviteten, når man på den ene side pisker folk, til de hænger på med det yderste af neglene, og samtidig siger til dem, at man ikke helt tror på dem. Politikerne vil sige, at det ikke er det, der er meningen. Men

det er jo ligegyldigt, hvis det er sådan, det opleves, siger Thomas Milsted til ugebladet – og betegner tidsforbruget som 'fandeme sindssygt'.

Regeringen: Tillid til fagligheden

I dagene lige efter offentliggørelsen af ugebladet undersøgelse blev V-regeringen til VLAK-regeringen, og med dannelsen af den nye trepartiregering blev tidligere sundhedsminister Sophie Løhde (V) i stedet minister for offentlig innovation – en nyoprettet ministerpost, hvor Løhde som del-minister under Finansministeriet bl.a. skal stå i spidsen for modernisering, fornyelse, effektivisering og styring af den offentlige sektor.

Da hun blev udpeget til den nye ministerpost, sagde Sophie Løhde selv, at hun skal få den offentlige sektor til at 'køre længere på literen'. Det handler om 'sikre den bedst mulige velfærd for pengene', skrev hun på sin Facebook-profil.

I regeringsgrundlaget er der også flere formuleringer om hendes arbejde med styring og kontrol inden for det offentlige. Det hedder bl.a., at 'de offentligt ansatte skal have ordentlige arbejdsforhold og møde respekt for deres faglighed', samt at regeringen vil arbejde for at 'give de offentligt ansatte større frihed i opgaveløsningen'.

'Vi har tillid til medarbejderne og deres faglighed. Det vil vi vise gennem afbureaukratisering og forenkling. I dag spildes for meget energi på kontrol og papirarbejde. Regelforenkling skal bidrage til, at

medarbejderne i den offentlige sektor får mere tid og fokus på at løse kerneopgaver', hedder det.

Advarselslamper

Det lyder umiddelbart fint, mener Socialpædagogernes formand, Benny Andersen:

– Det lyder da spændende med den nye regerings ønske om mere fokus på tillid til medarbejdere og ledere i den offentlige sektor. Vi støtter i høj grad bevægelsen fra kontrol og overdrevet papirarbejde til mere fokus på kerneopgaven og på at nå de ønskede mål med de borgere, vi arbejder med, siger han.

Benny Andersen peger på, at formuleringerne i regeringsgrundlaget umiddelbart ligger i tråd med Socialdemokratiets 'Fingrene væk-reform' og også kan læses som en slags 'genoplivning' af tankerne bag Thorning-regeringens tillidsreform. Men han advarer samtidig mod andre dele af VLAK-regeringens udmeldinger om den offentlige sektor:

– For det første er det et kæmpeproblem, at den vækst, regeringen har tænkt sig i den offentlige sektor, ikke står mål med de udfordringer, vi ved, der ligger og venter. Det betyder, at der reelt er lagt op til massive besparelser. Og når der i regeringsgrundlaget i samme åndedrag, hvor der snakkes om øget tillid til de ansattes faglighed og fokus på kerneopgaven, også tales om større fokus på fritvalgsordninger, mere konkurrenceudsættelse af offentlige opgaver og udlicitering, så er der nogle store advarselslamper, der blinker hos mig. Regeringen ønsker på den ene side ordentlige arbejdsforhold, respekt for faglighederne og velfærd i verdensklasse, mens de offentlige udgifter på den anden side skal på skrump. Hvorvidt det kan lade sig gøre, er der grund til at være særdeles kritisk overfor, siger Benny Andersen. ■

Læs mere om Ugebladet A4's undersøgelse via www.kortlink.dk/p6vq

Garanti for borgertid

Når kommunerne køber en normal døgnplads med 100 pct. indskrivning her, er der garanti for, at borgeren får 29 timers ATA-tid med specialiseret, faguddannet personale, som støtter og behandler

Lone Lundsgård, leder, Enghaven

OK-Centret Enghaven har fokus på, at medarbejderne skal bruge mest mulig tid sammen med borgerne. 'Kontoropgaver' er på det socialpsykiatriske tilbud derfor flyttet ud til beboerne, og medarbejderne bruger 70 pct. af deres tid med beboerne

Af Trine Kit Jensen, redaktionen@sl.dk
Illustration: Peter Hermann

Handleplaner med mål og delmål, dokumentationsarbejde og effektmålinger. Det er opgaver, der er kommet for at blive. Men hvordan kan man løse dem uden at give køb på tiden med borgerne?

Det spørgsmål stillede Lone Lundsgård, centerleder på OK-Centret Enghaven i Horsens, sig selv og sit personale tilbage i 2011. Anledningen var, at kravene til dokumentation og effektmåling på det tidspunkt for alvor begyndte at tage fart, fordi kommunerne i stigende grad blev opmærksomme på, hvad de fik for deres penge.

– Vi var derfor nødt til at tale sammen og tænke ud af boksen for at finde ud af, hvad vi skulle gøre for at blive ved med at fastholde den samme kvalitet og det samme niveau af kontakt med borgerne på trods af dokumentationskravene, fortæller Lone Lundsgård.

Det startede en proces, der har ført til, at opgaver, som før var kontoropgaver, nu er flyttet ud til beboerne. Ved hjælp af bærbare computere og iPads går dokumentationstid og borgerkontakt i dag hånd i hånd.

– Der er ikke ret mange af de ting, vi gør som medarbejderne, beboerne ikke kan involveres i. Derfor har vi arbejdet rigtig meget på at gøre op med tanken om, at vi skal gå ind på et kontor, når

vi fx skal lave dokumentationsarbejde. Det skal vi ikke. Vi skal gøre arbejdsredskaberne mobile, så kontoret er ude på gangen eller inde hos beboerne, siger Lone Lundsgård.

29 timers ATA-tid

Mantraet om, at personalet skal bruge mest mulig tid sammen med borgerne, gælder ikke kun i forbindelse med dokumentation, men også på andre områder.

Fx bliver medicin hældt op inde hos borgerne, og Lone Lundsgård har ansat flere af beboerne som chauffører, så de kan køre de ture, der ikke kræver en medarbejder i bilen.

Den strategi har givet pote. Tilbage i 2011 viste en minutøs undersøgelse, at den enkelte borger hver uge havde 'ansigt til ansigt-tid' (ATA-tid) i 29 timer. Den er der løbende blevet fulgt op på med nye undersøgelser, senest med en brugerundersøgelse i 2016, og regnestykket holder stadig på det private tilbud, der drives af OK-Fonden.

– Når kommunerne køber en normal døgnplads med 100 pct. indskrivning her, er der garanti for, at borgeren får 29 timers ATA-tid med specialiseret, faguddannet personale, som støtter og behandler, fortæller Lone Lundsgård.

På personalesiden betyder dette niveau, at centrets medarbejdere bruger 70 pct. af deres arbejdstid på borgerrettede opgaver – et tal, der bliver sat i relief af en undersøgelse fra Københavns Kommune. Den viste for nylig, at pædagoger på bostederne her kun bruger halvdelen af deres arbejdstid sammen med borgerne.

Hele vejen rundt

OK-Centret Enghaven består af seks afdelinger med i alt 115 pladser til voksne borgere med forskellige psykiatriske problemstillinger. Beboerne får, udover forskellige former for behandling, støtte til at sætte struktur på hverdagen og leve et aktivt liv efter egne ønsker og behov. I tilbuddet til den

De ting, vi sidder med [...] handler jo om borgerens liv. Derfor skal de være med i det, der bliver skrevet om dem, og i fællesskab kan vi blive meget tydelige på, hvad det er, der skal arbejdes med lige nu, og hvad vi eventuelt skal justere

Lena Bugge, socialpædagog og TR

enkelte borger kan fx indgå botræning, værkstedsaktiviteter, intern beskæftigelse, motion, undervisning og uddannelse samt terapeutiske samtaler.

Medarbejderstaben på 170 tæller omkring 43 socialpædagoger, der indgår i et tæt tværfagligt samarbejde med mange forskellige faggrupper. Ved ansættelsen får alle en uddannelse i systemisk teori og metode, der foregår på centret, og derudover har mange specialiseret sig via efteruddannelse.

Det sikrer, at der på centret er et stort udbud af kompetencer, som kan komme i spil, og al ATA-tid foregår derfor ikke nødvendigvis sammen med borgerens kontaktperson.

– Den kan også omfatte tid med fx en fysioterapeut, en afspændingspædagog, en musikerapeut eller en psykolog, så vi kommer hele vejen rundt om borgeren, siger Lone Lundsgård.

Ugeplaner og delmål

Derudover fortæller hun, at nogle borgere deltager i gruppeforløb, der ikke tæller som en fuld time, men måske kun 25 pct. Er borgerne i stand til at gå i gruppebehandling, kan de derfor få mere ATA-tid.

I alt 44 forskellige kommuner køber p.t. skræddersyede enkeltpladser på stedet, og for at sikre, at indsatserne følger med de individuelle handlingsplaner, bliver der i samarbejde med borgerne udarbejdet ugeprogrammer med beskrivelse af alle aktiviteter i ATA-tiden.

– Det ugeprogram skal selvfølgelig hænge sammen med den bestilling, vi har fået fra kommunen, og med målene i de enkelte borgeres § 141-handlingsplan, så vi kan dokumentere, at de flytter sig fra A til B til C inden for en overskuelig tid og kan komme videre i deres liv, siger Lone Lundsgård.

Målene i handlingsplanen fastsættes efter en indledende funktionsudredning, som der løbende bliver fulgt op på, så det bliver muligt at se, om borgerne rykker sig i forhold til målene – eller om indsatser og mål eventuelt skal justeres.

– Vi måler ved indflytning, efter tre måneder og efter et halvt år – og når det gælder delmål for nogle borgeres vedkommende hver eneste dag, fortæller Lone Lundsgård.

Styrker kvaliteten

Socialpædagog Lena Bugge er ansat på Hansted Kloster, der er en af de seks afdelinger, centret rummer. Her er hun også tillidsrepræsentant.

Vi ved, at målet af ATA-tid er afgørende for, hvor hurtigt beboerne kommer sig, og at det fremmer recovery-processen, hvis de selv bliver involveret aktivt i indsatserne. Samtidig ved vi, at vores kommende brugere ikke bliver mere raske. Fremover får de derfor brug for endnu mere ATA-tid

Lone Lundsgård, leder, Enghaven

Lena Bugge har været tilknyttet OK-Centret Enghaven i en lang årrække og fortæller, at medarbejderstaben umiddelbart blev udfordret, da Lone Lundsgård lancerede idéen om at flytte dokumentationstiden ud til borgerne. Dog mest af logistiske årsager, da der dengang ikke var nok bærbare computere og iPads.

– Ellers mødte hun ikke modstand. Jeg tror, at vi alle sammen gerne vil det her, fordi det jo handler om at være i ATA-tid med borgerne så meget som muligt og samtidig leve op til det, vi er bestilt til, siger Lena Bugge.

Hansted Kloster har de sidste par år brugt systemet Bosted til dokumentation, og når Lena Bugge skal dokumentere, sker det i dag i vid udstrækning sammen med beboerne inde i deres lejlighed. Hun oplever, at den arbejdsform er med til at styrke kvaliteten af indsatserne.

– De ting, vi sidder med i form af opfølgninger på handleplaner, evalueringer af delmål og vurderinger af, om vi opnår det med samarbejdet, vi gerne vil, handler jo om borgerens liv. Derfor skal de være med i det, der bliver skrevet om dem, og i fælleskab kan vi blive meget tydelige på, hvad det er, der skal arbejdes med lige nu, og hvad vi eventuelt skal justere, siger hun.

De enkelte beboere har selv login til den del af Bosted-systemet, der vedrører dem. Her kan de bl.a. se grafer, der viser, hvor meget de rykker sig, og arbejder Lena Bugge en sjælden gang på kontoret, har de mulighed for at kommentere på det, hun skriver.

– De kan fx give mig respons ved at skrive, at de har en anden oplevelse af en situation end mig. Det samler vi så op på hos dem dagen efter, og selvom jeg sommetider må holde fast i min egen oplevelse af situationen, kan jeg tilbyde også at skrive, hvordan borgeren har oplevet den, siger hun.

Nyt redskab i brug

For at lette personalets arbejdsgange, styrke den interne kommunikation og give borgerne endnu bedre ATA-tid, er en ny it-plattform, kaldet SharePlan, for nylig taget i brug på to afdelinger under OK-Centret Enghaven.

Plattformen er oprindeligt udviklet til plejehjemssektoren under navnet CarePlan. Senere er den i Region Midtjylland blevet tilpasset autismeområdet, og i samarbejde med leverandøren bliver den på de to afdelinger lige nu videreudviklet, så den møder behovene i socialpsykiatrien. Efterfølgende vil den blive implementeret på alle centrets afdelinger.

Hansted Kloster er en af de to afdelinger, der har taget den nye platform i brug. Det skete for godt to måneder siden. Her er alle beboernes ugeprogrammer med aktiviteter og aftaler lagt ind i SharePlan, og når medarbejderne møder på arbejde og kobler deres smartphone på systemet, får de dagens arbejdsplan frem. Det betyder, at Lena Bugge og hendes kolleger med det samme får overblik over, hvilke beboere de hver især skal arbejde med den pågældende dag, og hvilke opgaver de skal løse.

Samtidig er der fra alle bærbare computere og iPads i huset adgang til platformen, og inde hos borgerne kan Lena Bugge derfor hurtigt og nemt fx justere ugeprogrammet.

– Hvis en beboer har botræning om tirsdagen, og jeg kan se, at det ikke hænger sammen, fordi hun fx er på arbejde eller til terapisaftale lige inden, kan vi i fælleskab lave et nyt skema med det samme. Det popper automatisk op i SharePlan næste gang, der skal planlægges, så der er nu færre processer, vi skal igennem, før en ny struktur kan sættes i søen, fortæller hun.

Plattformen er endnu så ny, at beboerne foreløbig kun bruger den sammen med medarbejderne, men på sigt er det tanken, at de via SharePlan bl.a. skal kunne melde sig til fællesaktiviteter.

Alle politikker og retningslinjer ligger også på platformen, og vil en beboer fx gerne have hund,

Om SharePlan

SharePlan-plattformen er udviklet med henblik på at skabe bedre overblik over arbejdsopgaverne, lette arbejdsgange, reducere utilsigtede hændelser og forbedre kommunikationen mellem medarbejdere, borgere og pårørende. Plattformen har mange forskellige funktionaliteter, som bl.a. er:

- Når medarbejderne tjekker ind om morgenen, kan de på deres mobiltelefon se, hvilke borgere de er tilknyttet den dag, og hvilke opgaver de skal udføre.
- Når en opgave er udført, kan de straks-dokumentere ude hos borgeren. Dette kan både foregå via mobiltelefonen eller vi en fællesskærm i borgers hjem.
- Hvis en opgave ikke bliver varetaget, blinker en rød lampe i SharePlan. På en fællesskærm i personalestuen og på deres mobiltelefoner kan alle medarbejdere se hvilke opgaver, der mangler at blive udført – og på den måde kan de træde til og hjælpe hinanden.
- Borgerne har login til SharePlan og adgang til ugeprogrammer og kalenderaftaler. De kan selv tilmelde sig fællesaktiviteter fra fællesskærme på gangene.
- Pårørende kan med tilladelse fra borgeren og personalet også få adgang til systemet.

Læs mere på www.shareplan.dk

skal medarbejderne ikke længere ind på kontoret og rode i mapper for at kunne orientere borgeren om, hvad der er af regler på området.

Kan straks-dokumentere

I SharePlan kan medarbejderne derudover 'vinge af', så snart en opgave er udført inde hos beboeren og på den måde straks-dokumentere indsatserne, så de ikke skal bruge kontortid på det efterfølgende. Både på en stor fællesskærm i personale rummet og på deres smartphones kan kollegerne samtidig løbende følge med i, hvilke opgaver der mangler at blive udført. Det kan forebygge utilsigtede hændelser, hvor beboere fx ikke får deres medicin, og det betyder også, at de ansatte i dagligdagen har fået bedre mulighed for at hjælpe hinanden indbyrdes.

– Hvis en af kollegerne af en eller anden grund ikke er i stand til at nå en opgave, og jeg har tid, kan jeg nappe den i stedet for og derefter vinge af, så alle ved, at opgaven nu er udført, siger Lena Bugge.

Ved siden af sit pædagogiske arbejde har Lena Bugge en planlæggerfunktion, der betyder, at hun er overordnet ansvarlig for at uddelegere opgaver og sikre, at der er personale nok til at få dem løst.

Planlægningen sker en uge frem, og også her er den nye platform en stor hjælp. Før måtte hun bakse med at få det hele til at gå op i en højere enhed med pen og papir. Men da alle arbejdsopgaver nu fremgår af SharePlan, kan planlægningen klares på væsentligt kortere tid.

– Det eneste, jeg skal bruge tid på nu, er at fordele personale på opgaverne. Jeg bliver også adviseret, hvis to opgaver tidsmæssigt overlapper hinanden med fx et kvarter, og når man ved, at tingene passer sammen, dæmper det stressniveauet, siger hun.

Via SharePlan og Bosteds-systemet kan Lena Bugge nu løse så mange opgaver sammen med beboerne, at hun som pædagog kan arbejde næsten 'kontorfrit'. Som stort set eneste undtagelse, hun kan komme i tanke om, peger hun på, at hun i tilfælde af en voldsepisode ville gå på kontoret for at skrive indberetning.

– Derudover er der enkelte af vores beboere, som ikke har lyst til, at vi er sammen om tingene på den her måde, og det vælger jeg selvfølgelig at respektere, siger hun.

Personligt er Lena Bugge meget glad for de it-redskaber, der er med til at give borgerne mere ATA-tid, og i hendes optik vil det også give mening at bruge dem på andre socialpædagogiske arbejdspladser.

– Opstarten kan være svær, og det kræver selvfølgelig, at man kan se ideen i at sidde ude

sammen med borgeren og løse opgaverne. Men vil man det, kan man også, siger hun.

Processen stopper aldrig

Lone Lundsgård erkender, at Rom ikke blev bygget på en dag, og at bestræbelserne på at sikre borgerne mest mulig ATA-tid er en proces, der aldrig stopper.

– Du skal have nogle medarbejdere, som er frontløbere, fordi de synes, at det her er interessant, og så skal du selvfølgelig have nogle beboere, der gerne vil være med, siger hun.

Selv skal hun sammen med sin souschef og sine afdelingsledere hele tiden tænke i, hvordan der kan skabes mere ATA-tid og anspre de menige medarbejdere til at gøre det samme. Samtidig skal hun sørge for, at også nye medarbejdere i en stor organisation, der hele tiden vokser, er med på ideen.

Beslutningen om at implementere SharePlan på OK-Center Enghaven har ikke været gratis, og der vil løbende være udgifter til fornyelse af licenser og udstyr. Men Lone Lundsgård satser på, at investeringen i den nye platform er godt givet ud:

– Vi ved, at målet af ATA-tid er afgørende for, hvor hurtigt beboerne kommer sig, og at det fremmer recovery-processen, hvis de selv bliver involveret aktivt i indsatserne. Samtidig ved vi, at vores kommende brugere ikke bliver mere raske. Fremover får de derfor brug for endnu mere ATA-tid. Vi skal derfor blive ved med at forstyrre hinanden med, hvordan man kan gøre tingene anderledes. Være innovative, tænke nye tanker og turde træde der, hvor andre ikke før har trådt. ■

Der, hvor dokumentation er med til at forbedre og kvalitetssikre vores arbejde, er det godt. Problemet er, når det bliver dokumentation alene for dokumentationens skyld

Søren Nielsen, forstander, Orøstrand

Hvad dokumenterer vi ikke?

Alle de små papiropgaver tager i sidste ende tid væk fra det direkte relationsarbejde med børnene, lød meldingen fra Orøstrand, da S-formand Mette Frederiksen var på besøg

Af Josefine Fagt, jfe@sl.dk

Illustration: Peter Hermann

Hvis der er lus på skole- og behandlingshjemmet Orøstrand, kan børnene ikke bare få en lusekur. Og når 14-årige Alberte har menstruationssmerter og spørger efter en smertestilende pille, kan hun ikke få en panodil fra skabet med det samme.

Håndkøbsmedicin som lusekure og panodiler skal socialpædagerne på Orøstrand nemlig have ordineret hos en læge, og efterfølgende skal det registreres i flere systemer. Processen skal gentages for hvert enkelt barn – hver gang.

Det er bare ét af mange eksempler, som forstander Søren Nielsen og afdelingsleder Søren Sandbjerg fra Orøstrand fremhæver, når de skal fortælle om deres arbejde med dokumentation. Og fortælle, det gjorde de, da Socialdemokratiets formand Mette Frederiksen i november var inviteret til kaffe og en snak om de udfordringer og muligheder, de oplever på den socialpædagogiske arbejdsplads, når det handler om regler og dokumentationskrav.

Baggrunden for besøget er, at Mette Frederiksen – som også omtalt i Socialpædagogen nr. 18/2016 – i øjeblikket besøger arbejdspladser i den offentlige sektor i hele landet for at hente inspiration til, hvordan styringen i den offentlige sektor kan ændres som led i Socialdemokratiets 'Fingrene

væk'-reform. En reform, der fra partiets side er tænkt som et opgør med New Public Management og unødigt dokumentation og bureaukrati.

Timevis af papirarbejde

På Orøstrand bor der 24 børn og unge. Desuden har institutionen to udslusningsboliger til unge, der er kommet så langt, at de er tæt på at kunne flytte for sig selv.

Og der er god grund til at se på mængden af krav om dokumentation og rigide regler, lyder fra Søren Nielsen og Søren Sandbjerg

– Når du spørger, hvad vi dokumenterer her, vil jeg hellere spørge: Hvad dokumenterer vi ikke?

Søren Nielsen peger op på en tavle fyldt med forskelligfarvede post-it-lapper, der illustrerer institutionens forskellige dokumentationskrav, og forklarer så, hvordan uddannelsesplaner, medicineringsjournaler, udviklingsrapporter og handleplaner fylder dagene med bunkevis og timevis af papirarbejde.

– Det er jo ikke, fordi vi ikke kan se meningen med dokumentation. Der, hvor dokumentation er med til at forbedre og kvalitetssikre vores arbejde, er det godt. Problemet er, når det bliver dokumentation alene for dokumentationens skyld, uddyber Søren Nielsen.

Han pointerer, at problemet er, at alle de små papiropgaver hober sig op og i sidste ende tager tid væk fra det direkte relationsarbejde med børnene. At det er proportionerne, der er problemet.

– Når vi snakker ordinerer af medicin, kunne det jo give mening, at en læge fulgte op på de notater, vi laver her – og at vi så kunne gå i dialog, hvis lægen ser en eller anden form for mønster i vores praksis, vi kunne ændre til det bedre. På den måde ville vi kunne blive klogere, og der ville være en mening med dokumentationen, siger Søren Nielsen.

Mette Frederiksen nikker:

– Et eksempel som lusekuren kan vi jo alle sammen se ikke giver mening. Det afgørende må være at have barnet i fokus og fokusere på, hvad for noget dokumentation, I har brug for, for at give børnene de bedst mulige forudsætninger, siger hun.

Hun mener, at systemet skal vendes rundt, så man ikke fra start har et lovkrav om ens dokumentation for alle, men i stedet ser på, hvad der giver mening i forhold til den enkelte aktør og tilpasser dokumentationsindsatsen derefter – og det er Søren Nielsen og Søren Sandbjerg enige i.

Når ressourcerne ikke rækker

Mens de to gennem den næste time fortæller og forklarer, lytter formanden for Socialdemokratiet. Nogle gange ryster hun på hovedet over historier om de børn, der bliver kastebold i systemet med brudte anbringelser og utallige skoleskift. Om hvordan regler, dokumentation og besparelser begrænser medarbejdernes mulighed for det tætte arbejde med børnene.

– I dag har vi en rammebevilling – vi får en takst per barn, der rækker til, at vi i de fleste tilfælde kan være to medarbejdere på arbejde til otte børn. Men nogle gange er det ikke sådan. Og det skyldes, at vi har flere børn fra mere belastede hjem end tidligere, hvilket betyder, at vi har flere børn, som er her konstant og ikke kommer hjem i weekenderne, siger Søren Nielsen.

Han forklarer, at taksten er udregnet sådan, at der skal være to medarbejdere på i weekenderne. Men når der er flere børn i weekenderne, kræver det, at der er fire medarbejdere på arbejde de dage – uden at Orøstrand får flere ressourcer.

– Det har flere konsekvenser: For når vi får børn fra mere belastede hjem, kræver mange af børnene en større indsats. Fx skal vi i langt højere grad følge børn til overvåget samvær – et eksempel, hvor en ud af to medarbejdere er væk i et længere tidsrum med et enkelt barn, som så efterlader syv børn med én medarbejder. Det belaster, fordi det hele tiden kommer til at handle om, hvordan vi kan strække vores ressourcer længere, siger forstanderen.

Og Mette Frederiksen nikker igen, da forstanderen og afdelingslederen fremhæver det, de mener er vigtigst: At arbejde med at skabe netværk og relationer for børnene og deres familier ude i samfundet. Hvordan de på Orøstrand arbejder med høje ambitioner og stærke læreplaner for alle børnene i skolen. Og hvor meget man kan gøre, hvis man når at gribe ind på det rette tidspunkt.

– Et grundkriterie for os er, at der skal være progression for hvert enkelt barn – uanset hvor stor den progression er. Hvert barn skal udvikle deres fulde potentiale i det omfang, de overhovedet kan, siger Søren Nielsen.

Søren Sandbjerg tilføjer:

– Det er jo dér, dokumentationen giver mening. Dé, hvor vi kan blive bedre til at vise, hvilken

forskel vores arbejde faktisk gør for vores børn og unge. Det er det, politikerne bør have fokus på. Og jo før, jo bedre.

Politikerne skal give plads

Mette Frederiksen forklarer, at det er samme udmelding, hun oplever ude på arbejdspladserne rundt i landet. At det ikke er dokumentationen i sig selv, der er problemet, og at de fleste offentlige medarbejdere gerne vil dokumentere. Men at de også efterspørger en dokumentation, som er brugbar – både for medarbejdere og for børnene.

Derfor mener hun, at politikerne skal blive bedre til at træde et skridt tilbage og acceptere, at der bliver begået fejl. Og at arbejdet ligger i at definere nogle flere opgaver som ledelsesopgaver i stedet for dokumentationskrav for samtlige institutioner landet over.

– Forudsætningen for, at I her på Orøstrand kan udøve jeres faglighed, er jo også, at der er rum til at gøre det. Og derfor er vi nødt til at se på, hvordan vi bedst muligt sikrer, at I kan løse jeres kerneopgave: At skabe de bedst mulige forudsætninger for de børn, der er anbragt uden for hjemmet. ■

SOCIALPSYKIATRI

Vi er overbevist om, at når konflikter sjældent udvikler sig til farlige situationer, skyldes det, at vi møder mennesker med anerkendelse og med grundlæggende forståelse af, at det, de oplever og gør, er meningsfuldt

Lisbeth Madsen, socialpædagog, Orion

Personlig tilgang nedtrapper konflikter

På botilbuddet Orion modtager de mennesker med svære psykosociale vanskeligheder, som ofte har prøvet at blive smidt ud fra andre botilbud. Her er der ikke brug for låse på dørene. Medarbejderne prøver i stedet at bruge den personlige kontakt til at komme i dialog med en urolig beboer

Af Lone Marie Pedersen, redaktionen@sl.dk
Foto: Ricky John Molloy

Hillerød ligger Orion – altså ikke stjernebilledet Orion, men et regionalt bosted for mennesker med særligt komplekse psykosociale vanskeligheder. De har ofte en lang række indlæggelser og anbringelser bag sig, og de fleste af dem har oplevet at blive smidt ud fra andre tilbud med besked om, at de ikke er velkomne en anden gang.

Og ja, så er det også den gruppe, der i øjeblikket får opmærksomhed, fordi regeringen har besluttet, at der med penge fra satspuljen skal bygges nye socialpsykiatriske afdelinger. Det er en ny boform, hvor det bliver tilladt at holde beboere bag en låst dør. Baggrunden for regeringens beslutning er ikke mindst, at inden for de seneste år er fem medarbejdere på bosteder blevet dræbt af psykisk syge beboere.

De nye psykiatriske afdelinger bliver også kaldt for mellembøformer, og Socialpædagogerne er som andre faggrupper og pårørendegrupper imod den boform. 'Det er en forkert løsning. Det vil kun flytte problemerne og ikke løse dem', har Socialpædagogernes formand Benny Andersen udtalt.

Men hvis man ikke må låse den gruppe beboere inde, hvad er løsningen så?

Det spørgsmål er Socialpædagogen taget til Orion for at stille medarbejdere og leder. Her har man netop modtaget en pris fra Dansk Selskab for Psykosocial Rehabilitering for 'sin trygheds-

skabende og forebyggende indsats i botilbud for mennesker med svære psykosociale belastninger'.

Og i motiveringen for prisen hedder det, at 'det tryghedsskabende samarbejde med mennesker med svære psykosociale vanskeligheder fremmes ikke af øgede beføjelser til magtanvendelse og tvang, men derimod gennem nærvær, inddragelse og dialog'.

Kriser eller sygdom

Orion blev oprettet for knap 20 år siden af det daværende Frederiksborg Amt og skulle modtage den gruppe, som ingen andre ville have. Lige fra starten har det således ligget i Orions DNA, at man skal rumme beboere med forskellige og også meget voldsomme udtryksformer.

– Et andet kendetegn er, at man forsøger at have flere forskellige forståelser af det, som beboerne oplever, og af den situation, som de er i. Der kan være andre forklaringsmodeller end diagnoser og sygdomsforståelser – fx kan det give mening at forstå beboernes situation som at være i krise, siger Line Top Abildtrup, der har været leder de seneste fire år.

– Sygdom er noget, der er inde i den enkelte person, hvorimod kriser og situationer er noget, som opstår i samspil med andre, siger socialpædagog Lisbeth Madsen, der har været ansat i 18 år.

Socialpædagog Rune Nøjd, der har været ansat i 12 år, supplerer:

– Konflikter opstår, når man oplever frustrationer, afmagt og angst, og der er langt mere udvikling i at snakke om kriser som en situation end om beboerens sygdom som en tilstand. Den personlige tilgang, hvor vi interesserer os for det andet menneskes oplevelser og intentioner, er den mest konfliktnedtrappende handling, vi har.

– Vi er som fagfolk gode til at få selv den mest destruktive adfærd til at give mening og tale sammen ud fra den. Når vi fx sætter os ned og spørger beboeren, hvad der gør ham så vred, får vi en anden kontakt, fordi de fleste har lyst til at snakke om det, der er svært.

Pædagogik imod trusler og vold

Mens politikerne vil oprette mellembøformer, viser socialpædagogisk praksis andre veje til at håndtere vold og trusler og til at undgå eller nedtrappe konflikter. Her kan du læse om det socialpsykiatriske tilbud Orion, og på side 20 kan du læse om voldsforebyggelse på handicapområdet i Gladsaxe Kommune.

Men når det er interessant at tænke på sygdom som et kriseforløb, er det ikke kun for at fjerne problemet fra den enkelte, forklarer Rune Nøjd.

– Det handler også om, at når man taler om kriser, er det noget midlertidigt, noget man kommer igennem. Der sker noget, når sprogbrugen bevæger sig fra noget fastholdende og stigmatiserende, til noget, der måske kan ændre sig.

Få magtanvendelser

Der bor 34 mennesker på Orion, og de fleste af dem har diagnosen skizofreni. Mere end halvdelen har samtidig et aktivt rusmiddelforbrug og til tider en adfærd, som er voldsomt udadreagerende. Omkring halvdelen af beboerne har desuden en dom til behandling. Ofte drejer det sig om personfarlig kriminalitet.

Ser man på statistikken for arbejdsskader, er der inden for de seneste fem år anerkendt 18 arbejdsskader. Langt størsteparten er opstået på grund af sportsskader, arbejde i køkken, rengøring, tunge løft og lignende. Fire af skaderne er registreret som trusler og en (i 2012) som vold, hvor en beboer pludselig blev meget vred på en medarbejder og slog en anden medarbejder, der forsøgte at lægge sig imellem.

Tallene for magtanvendelse viser, at der er tale om relativt få episoder på grund af trusler eller vold mod medarbejdere eller andre beboere. Eller sagt på en anden måde, så formår medarbejderne tilsyneladende at bringe situationen under kontrol uden at anvende magt.

Det er ikke i sig selv målet at undgå magtanvendelse for enhver pris, understreger Line Top Abildtrup.

– Der er berettiget magtanvendelse, når det ikke er lykkedes at forebygge vold, og hvor der er en nærliggende risiko for, at nogen kan komme alvorligt til skade. Men det er vigtigt at fastholde proportionalitet og aldrig af forledes til at bruge magtanvendelse som et strafferedskab eller et opdragelsesmiddel.

Ting tager tid

Der gives ikke en enkelt forklaring på, hvorfor der fx er så relativt få magtanvendelser.

Rune Nøjd peger på, at man i dag accepterer, at ting tager tid, og at det er værd at bruge tid på at nedtrappe en situation frem for at vise handlekraft og måske udløse en unødvendig magtanvendelse.

Tidligere var man måske mere tilbøjelig til at skride resolut ind, hvis en beboer overtrådte fx spiritusforbuddet i fællesrummene eller ikke var passende klædt på. I dag kan en beboer, som er tydeligt påvirket og har en klirrende pose i hånden, komme ind i Caféen i Orions Kulturhus. I stedet for at bede beboeren om at gå, bliver vedkommende kontakten af en medarbejder, der fx spørger, om beboeren er sulten og skal have hjælp til at hente mad.

– Der kan opstå en positiv stemning omkring spisningen, som gør, at der – om nødvendigt – kan tales om, at flaskerne skal blive i posen, så længe beboeren er i Caféen, siger Line Top Abildtrup.

MEMMENESKELIGHED 'Som medarbejdere skal vi finde en oprigtig interesse for de borgere, vi arbejder med – og vi skal give plads til, at vi som medarbejdere tør være et menneske', fortæller socialpædagog Lisbeth Madsen.

ADFÆRD 'Vi kan ikke lave om på andre mennesker, men vi kan lave om på, hvordan vi møder dem', siger leder på Orion, Line Top Abildstrup.

Et andet eksempel kan være den medarbejder, der i stedet for at irettesætte en beboer, som kommer ind i Kulturhuset med bar overkrop, begynder at snakke om, hvad beboeren mon har på hjertet og om der er noget, han vil have hjælp til.

Lisbeth Madsen supplerer:

– Vi prøver at forstå situationen og giver os tid til dialogen. Vores fokus som medarbejdere ligger i relationen mellem beboerne og os.

Rune Nøjd:

– Vi kommer meget længere i relationen, når vi har fokus på personen. Vi skal forsøge at friste folk til at tale med os.

Lisbeth Madsen:

– Det er vigtigt, at vi i kontakten ikke bare lader som om, at vi er interesserede i beboeren. Vi skal finde en oprigtig interesse for den anden person, og vi skal give plads til, at vi som medarbejdere tør være et medmenneske. Vi skal selvfølgelig have fagligheden med os og være bevidste om, hvad den betyder for relationen. Men den alene gør det ikke. Vi skal også turde være personlige, turde sige undskyld, hvis det er nødvendigt.

Rune Nøjd, der er 190 cm høj, supplerer med et eksempel:

'Svend' er en høj mand med en skizofrenidiagnose. Han har et stort forbrug af stoffer og kan til tider være meget aggressiv. En dag har han set sig gal på personalet og optræder truende over for Rune Nøjd, der er alene med manden.

Rune Nøjd venter med at trykke på personalealarmen, som alle medarbejdere bærer på sig, og forsøger i stedet at komme i dialog med manden.

Konflikter opstår, når man oplever frustrationer, afmagt og angst, og der er langt mere udvikling i at snakke om kriser som en situation end om beboerens sygdom som en tilstand

Rune Nøjd, socialpædagog, Orion

– Jeg valgte at bruge ærlighed som et forsøg på at nedtrappe situationen og sagde: 'Jeg bliver sgu bange, når du gør det der'. Jeg talte personligt om, at det var mig, der blev bange for ham, og ikke 'vi' eller 'folk', for det kunne godt trigge ham. Jeg lod følelsen blive hos mig. Beboeren kiggede forbavset på mig og spurgte: 'Blev du bange? Hvorfor?' Det affødte en konstruktiv situation, og krisen blev afværget. Det kan have en mærkbar forebyggende effekt at lade folk vide, hvad deres adfærd gør ved os.

Men hverken Rune Nøjd eller de øvrige medarbejdere sætter deres egen sikkerhed på spil i et forsøg på at få en dialog med en beboer.

– Hvis jeg vurderede, at et alarmtryk var nødvendigt, havde jeg trykket. Jeg handlede, som jeg gjorde, fordi rammerne, det vil sige flugtvejene, var til stede, og fordi jeg havde tid. Jeg vil aldrig undlade et alarmtryk på bekostning af min sikkerhed.

Det var et uheld

For godt to år siden flyttede 'Kenneth' ind. Han er en stor stærk mand med en skizofrenidiagnose og et stort forbrug af rusmidler. En søndag aften var Lisbeth Madsen alene med Kenneth. Alt åndede fred, men pludselig kom Kenneth farende hen mod Lisbeth Madsen og råbte 'hvad laver du her?'

– Han var meget påvirket. Vi var meget tæt på hinanden, men jeg besluttede ikke at trykke personalearmen, men i stedet prøve at komme i dialog med ham, mens jeg bevægede mig langsomt baglæns ned ad gangen.

En kollega, der havde hørt oprinnet, kom til, og fik situationen afværget. Efterfølgende forsøgte Lisbeth Madsen og Kenneth at tale om det, men uden at nå hinanden.

– Oplevelsen har hele tiden ligget imellem os.

I dag sidder Kenneth i kørestol. For 14 dage siden stod Lisbeth Madsen i kø til kantinen, da hun mærkede, at Kenneth kørte ind i hendes ben.

– Jeg troede, han gjorde det med vilje, og min gamle historie med ham blev vakt til live igen. Kenneth reagerede ved at sige: 'Jamen, hvorfor flytter du dig ikke?', og begyndte at kalde mig grimme ting, samtidig med, at han markerede sine udsagn med et lille dask på min arm.

Lisbeth Madsen blev dybt chokeret og forlod køen. En kollega kontaktede hende straks, så hun kunne få talt situationen igennem. Samme kollega havde observeret oprinnet og kunne fortælle

Lisbeth Madsen, at hun, mens hun stod i køen, trådte et skridt til siden samtidig med, at Kenneth kom kørende. Så der var tale om et rent uheld.

– Det gav mig en helt anden oplevelse af hændelsen.

Lisbeth Madsen valgte at gå ud til Kenneth med det samme og fortælle ham, at uheldet skete, fordi hun trådte et skridt til siden.

– Kenneth sagde 'undskyld', og jeg svarede 'ja, i lige måde'.

Vi må i dialog

Det er et godt eksempel på, at en situation lynhurtigt kunne være blevet oprappet, fortæller Lisbeth Madsen.

– Vi er overbevist om, at når konflikter sjældent udvikler sig til farlige situationer, skyldes det, at vi møder mennesker med anerkendelse og med grundlæggende forståelse af, at det, de oplever og gør, er meningsfuldt og meget sjældent med dårlige intentioner. Også selvom det kan se voldsomt og destruktivt ud.

– Vi skal som medarbejdere have en konstant bevidsthed om, at vores forestillinger er vore egne, og at vi ikke – selv om vi er professionelle – kan vide, hvad der sker i den anden, hvorfor det sker, eller hvad der kan hjælpe. Vi må i dialog for at forstå, hvad der udløser en konflikt, siger Lisbeth Madsen.

For længe siden var der en beboer, som næsten altid kom vred og råbende ind i Kulturhuset, og blandt personalet var der en 'åh nej, nu igenstemning', når han dukkede op, og man håbede

simpelthen, at han blev væk. Når han var særlig højtråbende og vred, var der måske en medarbejder, der sagde: 'Sådan skal du ikke tale her'.

Efterhånden begyndte medarbejderne at tale om, hvordan mønsteret kunne brydes, og blev enige om, at beboeren skulle hilses velkommen, når han kom, og man skulle vise, at man var glad for at se ham. Det ændrede alt. Det var slut med råberiet og vreden, fordi personalet havde fundet ud af, hvordan de skulle møde manden.

– Vi kan ikke lave om på andre mennesker, men vi kan lave om på, hvordan vi møder dem, siger Line Top Abildtrup.

Svaret er uddannelse og normering

Men skal indsatsen lykkes, kræver det, at der er de rette normeringer, og at medarbejderne har et højt fagligt niveau.

– Vi har begge dele, siger Line Top Abildtrup.

Alle medarbejdere kommer løbende på skolebænken, og den faglige udvikling sker i fællesskab.

– Der er rigtig mange fora, hvor vi kan slibe hinanden fagligt til, siger Rune Nøjd.

Et af dem er det daglige 15 minutters refleksionsmøde, hvor alle kan tale om det, de fagligt er optaget af den dag.

– Vi skal holde hinanden fast på at reflektere over det, vi gør, og sørge for, at vi altid er udviklings- og uddannelsesorienterede, siger Lisbeth Madsen.

Alle medarbejdere modtager supervision udefra 9-10 gange om året. Herudover er der efter behov mange muligheder for at få ekstra super-

FAGLIGHED Et dagligt 15 minutters refleksionsmøde, løbende supervision, åbne samtaler og fælles efteruddannelse er med til at ruste fagligheden blandt medarbejderne på Orion, lyder det samstemmende fra socialpædagog Lisbeth Madsen (tv), leder Line Top Abildstrup og socialpædagog Rune Nøjd.

Beboerne optræder under pseudonym. Orions arbejdsmetode er beskrevet i kataloget 'Fra værdier til hverdag', som kan downloades via www.kortlink.dk/p4m6

vision, tid til refleksion over sin faglige praksis og åbne samtaler, som bliver arrangeret af Orions Dialog Center.

Alle medarbejdere er uddannet til at arbejde med forebyggelse og tryghed, og alle har været på kursus i konflikthåndtering og voldsforebyggelse, fortæller Line Top Abildtrup.

– Vi arbejder løbende med at understøtte et trygt og godt leve- og arbejdsmiljø, og tænker

det ind i både rummenes fysiske indretning og måden, vi møder de mennesker, der benytter sig af vores tilbud.

Samarbejde om tryghed

Centralt i det forbyggende arbejdsmiljøarbejde er de såkaldte tryghedsplaner, som er udarbejdet mellem medarbejdere og den enkelte beboer. Planen beskriver, hvordan situationer, som kan føre til voldsomme reaktioner, bedst kan forbygges, nedtrappes eller håndteres. Planen er tænkt som et alternativ til de såkaldte risikovurderinger.

– For os er det essentielt at betragte det som et samarbejde med beboeren om at skabe tryghed, siger Line Top Abildtrup.

Men selv nok så god en tryghedsplan kan ikke forhindre, at der engang imellem sker ting i boligene og på fællesområderne, som er barske og rå, og som til tider involverer vold, fortæller Line Top Abildtrup:

– Vores erfaring er, at når vi vedvarende har fokus på voldsforebyggelse og konflikthåndtering og har en vilje til at blive ved med at lære og forandre os sammen, så kan vi ofte gå hjem efter en dag eller nat, hvor det ikke gik så galt, som det kunne være gået. Hvor vold og magt igen blev undgået. ■

Arkitekturen passer til beboerne

De fysiske rammer på Orion skal invitere til respekt – og der skal være plads til at trække sig fra konflikter

Af Lone Marie Pedersen, redaktionen@sl.dk

Bo- og rehabiliteringstilbuddet Orion i Hillerød er et bosted for mennesker med særlige komplekse psykosociale vanskeligheder, og det er der taget hensyn til, da stedet blev bygget for 20 år siden. Der skal være plads til alle.

Stedet består af Kulturhuset, der er indrettet i det tidligere hospitalsvaskeri. Kulturhuset rummer bl.a. en café og består af en stor sal med højt til loftet, og der er et stort glasparti på den ene langside. Inde i rummet fører trappen op til en stor balkon, hvor der er adgang til forskellige rum. Det store gulvareal er forsynet med siddeafsnit og grønne planter, men det mest dominerende er en form for rumskib, der svæver over det hjørne, hvor

Kulturhusets Café er indrettet. Rumskibet bliver bl.a. brugt til møder og samtaler.

Derudover er der beboernes fællesrum, hvor både beboere og personale kommer.

Endelig er der beboernes lejligheder. De er ukrænkelige som enhver anden bolig. Lejlighederne ligger alle i ét plan og med udgang til det fri. Hvis personalet er bange for, at der er sket en beboer noget, kan de uden en beboers accept låse sig ind i lejligheden.

– Der er gjort meget ud af, at de fysiske rammer skal være flotte og pæne, da det inviterer til, at man også omgås hinanden med respekt, siger leder Line Top Abildtrup.

– Der er luft og god plads og en indretning, som gør det muligt at bevæge sig og også trække sig fra konflikter, så hverken beboere eller medarbejdere bliver trængt op i en krog. Sidst men ikke mindst betyder de fysiske rammer, at det er muligt at deltage i fællesskaber og aktiviteter på mange forskellige måder. Der er både mulighed for at deltage meget aktivt og at være med på afstand. ■

DEMENS

En familie, der rammes af demens, er en familie i krise, og vi ved fra andre områder, vi arbejder med, at en tidlig helhedsorienteret indsats kan være med til at sikre, at familien ikke rives i stykker

Verne Pedersen, næstformand, Socialpædagogerne

Kommuner forsømmer yngre demente

Over en tredjedel af landets kommuner har ikke en plan for, hvordan de håndterer udfordringerne med et stigende antal demente – og mindre end hver 10. kommune har særlige botilbud for yngre mennesker med demens, viser ny undersøgelse fra Socialpædagogerne

Af Tina Løvbohm Petersen, tln@sl.dk

Når vi nu ved, at antallet af demente stiger voldsomt i disse år, så bekymrer det mig, at kommunerne ikke har en klar plan for, hvordan man sikrer demente og deres pårørende den rette hjælp – ikke mindst når det handler om yngre mennesker med demens. En familie, der rammes af demens, er en familie i krise, og vi ved fra andre områder, vi arbejder med, at en tidlig helhedsorienteret indsats kan være med til at sikre, at familien ikke rives i stykker.'

Sådan siger næstformand i Socialpædagogerne, Verne Pedersen, på baggrund af en ny spørgeskemaundersøgelse, som Gallup har foretaget for Socialpædagogerne blandt kommunale ældrechefer. Undersøgelsen blev gennemført i november 2016 og indeholder svar fra 89 af landets 98 kommuner.

Ifølge undersøgelsen har mere end hver tredje kommune ingen strategi, handlingsplan eller politik for, hvordan man vil håndtere udfordringen med et stigende antal demente.

Samtidig viser tallene, at der stadig er langt mellem de kommuner, der tilbyder særlige botilbud, aflastning og aktivitetstilbud til yngre mennesker med demens. Yngre demente defineres som demente under 65 år, der ofte er på arbejdsmarkedet og måske også har hjemmeboende børn.

Afgørende med tidlig hjælp

I spørgeskemaundersøgelsen er der bl.a. blevet spurgt ind til kommunernes tilbud målrettet yngre borgere med demens. Og her viser det sig, at kun 7 pct. af kommunerne har særlige botilbud for yngre demente, mens 32 pct. har tilbud om socialpæda-

gogisk støtte i hjemmet til hjemmeboende med demens – og 71 pct. af kommunerne har særlige støttetilbud til fx ægtefæller og børn til yngre demente.

– For de her familier er det helt afgørende at få den rette hjælp tidligt i forløbet, for de er udsat for sorg, angst og alt det, en uheldelig sygdom fører med sig. Derfor er det så afgørende, at der sættes tidligt ind med en individuel vurdering af, hvad den enkelte familie har brug for, siger Verne Pedersen.

Hun er derfor glad for, at der også politisk er sat fokus på demensområdet i forbindelse med arbejdet med en ny national handlingsplan om demens.

– Der er afsat penge til demensområdet, og den tidligere sundhedsminister Sophie Løhde (V) har flere gange understreget, at der ikke kun er brug for en sundhedsfaglig indsats, men også en socialfaglig indsats. Vi ved jo, at man med socialpædagogisk støtte kan være med til at øge livskvaliteten både for den demente og de pårørende, fordi vi netop er trænet i at se det hele menneske. Så vi er glade for, at der i handlingsplanen anlægges et helhedsorienteret fokus.

Store forskelle i indsatsen

Verne Pedersen er samtidig bekymret over, at indsatsen over for yngre demente varierer meget fra kommune til kommune. Fx har 84 pct. af kommunerne i Region Syddanmark tilbud om fysisk aktivitet til yngre borgere med demens, mens det kun gælder for halvdelen af kommunerne i Region Hovedstaden. Og mens otte ud af ti kommuner i Region Sjælland har støttetilbud til pårørende, gælder det kun 45 pct. af kommunerne i Region Nordjylland.

– Det dur jo ikke, at den hjælp, man får som yngre dement, afhænger af, hvor man bor i landet. Det er ikke acceptabelt, at der er så store forskelle kommunerne imellem, når det handler om at sætte ind med en tidlig og målrettet indsats. Uanset hvilket postnummer, man har, skal man være sikret en tidlig helhedsorienteret indsats, der både støtter den demente og vedkommendes familie og netværk, siger hun.

Ifølge prognoser fra Videncenter for Demens ventes det samlede antal af demente at stige fra ca. 80.000 i dag til mere end 100.000 om ti år. ■

Kort om undersøgelsen

For at skabe et overblik over den samlede indsats på demensområdet i kommunerne, gennemførte Gallup i november 2016 en spørgeskemaundersøgelse blandt kommunale ældrechefer. Undersøgelsen indeholder svar fra 89 kommuner og viser bl.a.:

- To ud af tre kommuner har vedtaget en strategi, handlingsplan eller en selvstændig politik, der adresserer udfordringen med et stigende antal demente.
- Mindre end hver tiende kommune har særlige botilbud for yngre mennesker med demens.
- Omkring en tredjedel af kommunerne har tilbud om socialpædagogisk støtte i hjemmet til hjemmeboende med demens.
- Syv ud af ti kommuner har særlige støttetilbud til fx ægtefæller og børn til yngre demente.
- Seks ud af ti kommuner giver udtryk for, at det er meget eller overvejende sandsynligt, at man vil ansætte socialpædagoger, hvis der med den kommende nationale demenshandlingsplan afsættes midler til kommunale aktivitets- og rådgivningscentre.

Kilde: Socialpædagogerne.

ARBEJDSMILJØ

Pionerer i voldsforebyggelse

De har lært at gøre sig fri af et jern-greb – og kan yde psykisk førstehjælp, tage en akutsamtale eller nedtrappe en konflikt. Det første hold vejledere i voldsforebyggelse er netop blevet uddannet i Gladsaxe Kommunes handi-capområde

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk
Foto: Søren Kjeldgaard

Med det her forløb bygger vi ovenpå al den viden og teori, vi i forvejen har, og det skal gerne give en større sikkerhed og tryghed blandt medarbejderne

Betina Skovby,
fagspecialist, Gladsaxe
Kommune

Du står overfor en granvoksen 185 cm høj mand. Han har godt fat i dig – og viser ingen tegn på at ville slippe sit bjørnegreb. I takt med, at luften bliver klemt ud af dig, bliver du lidt svimmel. Du kæmper for at få vejret. Alt dirrer i kroppen.

For de 13 deltagere i salen på Seniorcenter Egegården i Gladsaxe ligner den situation noget, de sagtens kunne opleve i hverdagen. En del er socialpædagoger, men der er også andre faggrupper samt ledere. Alle arbejder til daglig på Kellersvej 6 i Gladsaxe Kommune, et botilbud til yngre, voksne mennesker med autisme og andre udviklingsforstyrrelser – eller på kommunens aktivitetscenter for nogle af de samme borgere.

Netop Kellersvej 6 har tidligere fået pålæg fra Arbejdstilsynet om at arbejde med at forebygge og håndtere vold og traumatiske hændelser. Derfor er de 13 deltagere nu i gang med et intensivt forløb, der uddanner dem til vejledere i voldsforebyggelse – også kaldt VV'ere. Dagens tema er fysisk konflikthåndtering.

– Det er da skide smart, det her. Når man kan den her teknik, er man jo fri for at skulle være stor og stærk for at kunne klare sit arbejde, lyder det fra en af deltagerne, som nænsomt gør sig fri af sin noget større mandlige kollegas faste greb.

Et stigende problem

Udover at lære alle de små kneb, der rent fysisk gør det lettere at håndtere voldsomme og udadreagerende borgere, så kommer uddannelsen også omkring emner som voldspolitik, kommunika-

tion, psykisk førstehjælp, supervision, etik, low arousal og akutsamtalen.

Efter i alt fire kursusdage er deltagerne godt rustet til at tage hånd om både kolleger og borgere – og kan som de første inden for handicapområdet i Gladsaxe Kommune kalde sig vejledere i voldsforebyggelse.

– Det er et pilotprojekt, hvor vi i første omgang uddanner et hold ambassadører fra Kellersvej 6 – i samarbejde med dagtilbuddet – fordi det er arbejdspladser, hvor vi oplever konflikter med borgere, der har en udfordrende adfærd. Konsekvensen er desværre, at vi ser et højt sygefravær, at der er stor udskiftning i personalet – og at ledelsen har svært ved at rekruttere de rette medarbejdere, fortæller Betina Skovby, som er fagspecialist i Gladsaxe Kommune.

For selvom personalet på Kellersvej er uddannet til at håndtere de udfordringer, beboere med autisme og/eller udviklingsforstyrrelser ofte har, og selvom de arbejder med low arousal-tilgang, så er vold og konflikter et reelt og stigende problem for medarbejderne.

– Det, vi fx lærer i dag, hvor det handler om at arbejde med frigørelsesteknikker, det giver rigtig god mening. Man kan sige, at hvis en borger ikke vil det, vi som medarbejdere vil – ja så er det os, der ikke er dygtige nok. Med det her forløb bygger vi ovenpå al den viden og teori, vi i forvejen har, og det skal gerne give en større sikkerhed og tryghed blandt medarbejderne, siger Betina Skovby.

Gode erfaringer fra ældreområdet

Inspirationen til at uddanne et korps af VV'ere kommer fra kommunens ældreområde, hvor man siden 2005 har uddannet adskillige vejledere i voldsforebyggelse til at sætte fokus på forebyggelse og håndtering af vold og trusler på kommunens plejecentre. Og det med at have en fælles faglig og professionel tilgang har givet rigtig gode resultater, fortæller HR-konsulent i Gladsaxe Kommune, Betina Kruse.

– Erfaringerne fra ældreområdet viser, at når vi gør vold og trusler til et fælles ansvar på arbejdspladsen og har nogle faste producere, så kan vi arbejde proaktivt med tingene. Det har haft en tydelig positiv effekt. Vi har både færre magtan-

vendelser og et lavere sygefravær som følge af vold og trusler – og vi har fået et bedre arbejdsmiljø, lyder det fra Betina Kruse.

Inden for ældreområdet oplever medarbejderne udfordringer med fx udadreagerende demente borgere, og her har det gjort en stor forskel at have en gruppe medarbejdere, som er uddannet og trænet i at have skærpet opmærksomhed på forebyggelse i situationer, der ellers ville kunne udvikle sig til vold.

– For borgeren kan det være en løsning at slå eller sparke, fordi det er deres måde at udtrykke sig på, men for os bliver det et problem. Derfor må vi tage borgerens reaktion op til refleksion – ud fra tanken om, hvad min/vores andel er i, at konflikten blev optrappet, siger Betina Kruse.

Hun understreger, at vold og konflikter på arbejdspladsen aldrig må blive et individuelt problem.

– Det skal ikke være noget, som man accepterer som et vilkår i arbejdet. Ved at uddanne de her VV'ere skaber vi et godt netværk, som kan byde ind med kollegial sparring, viden og gode redskaber til, hvordan man håndterer og forebygger vold og konflikter i dagligdagen.

Skab plads til jer selv

Tilbage i salen på Egegården viser dagens underviser, Grethe Bergland, hvordan man med ganske små greb og mindst mulig kraft kan skabe plads til sig selv – også i situationer, hvor man bliver holdt fast.

– Det handler om at beskytte sig selv, og derfor skal vi tage følgeskab. Prøv at gå om på siden af den person, der holder jer fast – for det er meget sværere at spytte, slå eller nikke en skalle, når man står ved siden af hinanden og ikke har direkte øjenkontakt, siger hun og viser, hvordan hun i en glidende bevægelse kommer om på siden af den deltager, der ellers har godt fat i hende.

– I skal skabe plads til jer selv. Kan I mærke forskellen?

To af deltagerne på gulvet giver et meget godt billede af de fysiske udfordringer, man nogle gange løber ind i som socialpædagog, når man skal håndtere fysiske konflikter. For Kathrine Jakobsen, der til daglig arbejder som socialpædagog i dagtilbuddet Kellersvej 9A i Beskæftigelse, Aktivitet og Samvær (BAS) nærmest drukner i favnen på kollegaen, socialpædagog Simon Hagensen, som er ansat i botilbuddet.

– Det er rigtig godt at få nogle konkrete redskaber og få lov til at prøve det i praksis. For selvom det her jo er en tænkt situation, hvor vi øver os, så giver det noget andet, end hvis vi bare havde lært om konflikthåndtering og forebyggelse af vold rent teoretisk, lyder det fra Kathrine Jakobsen.

Både hun og Simon Hagensen er tillidsrepræsentanter – og de er helt med på, at der er brug for at kunne håndtere de ofte meget voldsomme borgere, så det ikke ender i konflikter eller fysisk konfrontation/vold.

– Som VV'ere får vi i første omgang en vejledende rolle over for vores kolleger, men det er der

FAGLIGHED Både for de to socialpædagoger Kathrine Jakobsen (tv) og Simon Hagensen og for daglig leder Susanne L. Michaelsen giver det rigtig god mening at uddanne et korps af vejledere i voldsforebyggelse, som har samme faglige tilgang til håndtering og forebyggelse af vold og konflikter på arbejdspladsen.

FYSISK Til daglig er de kolleger – men på kurset øver Kathrine Jakobsen og Simon Hagensen sig bl.a. i, hvordan de på den mest skånsomme måde kan frigøre sig fra et kvælertag eller et hårdt greb i armen.

også brug for. Ikke mindst når vi får nye og måske nyuddannede socialpædagoger ind, for vi har et hårdt arbejdsmiljø. Og i vores arbejde er der indbygget en risiko for at få en på hovedet, blive revet, få taget kvælertag på eller få kastet stole, borde, vaser, knive og gafler i hovedet. Så jo mere vi kan bygge oven på vores faglighed, jo bedre, siger Simon Hagensen.

Arbejd med den runde hånd

– Brug mindst mulig kraft. Det handler meget om at kunne bakke ud af situationen, uden at borgeren føler, at man anvender magt. Prøv at arbejde med den runde hånd, for det gør en stor forskel, om man holder fast i borgeren med et stramt greb eller med rund hånd, lyder nogle af budskaberne fra Grethe Bergland, som selv står midt på gulvet omkranset af deltagerne, der er i fuld gang med at øve sig i fysisk konflikthåndtering.

En af dem er Susanne L. Michaelsen, som er daglig leder af BAS. Hun ser et stort behov for at få uddannet nogle rollemodeller, som i det daglige

kan gå forrest i forhold til at forebygge voldsepisoder og konflikter.

– Vi har lidt svært ved at få gang i den gode pædagogiske spiral. Vi arbejder med en gruppe borgere, der på grund af deres sygdom kan være ret frustrerede og voldsomme. Det resulterer desværre i en del arbejdsskader – og det bliver mere og mere vanskeligt at rekruttere dygtige medarbejdere. Derfor bliver vi nødt til at gøre noget, siger Susanne L. Michaelsen, som mener, at uddannelsen af et særligt korps af vejledere er et oplagt sted at begynde.

– Som VV'er kan man være opsøgende over for kollegerne. Man kan være med til at tage godt imod nye medarbejdere, man kan skabe øget tryk blandt både ansatte og borgere – og så kan man også sikre, at vi alle har fokus på, hvordan vi taler med og om de borgere, vi arbejder med.

Brug de rigtige ord

Netop sproget og ordvalget er et af de emner, der bliver taget op undervejs i uddannelsesforløbet i Gladsaxe. For det gør nemlig en stor forskel, hvordan man taler med og om borgerne.

– Vores sprogbrug er hamrende vigtigt, men det er nok ikke det, vi ofrer mest opmærksomhed i en travl hverdag. På kurset her lærer vi bl.a., hvordan vi kan kommunikere, så borgerne forstår os – og uden at det fører til konflikter. Vi skal tvinge os selv til at finde alternativer til de grimme og stigmatiserende ord, vi nogle gange kommer til at bruge, fortæller Betina Skovby.

Derfor bliver deltagerne bedt om at lave lister med ord, de bruger til daglig – og så forsøge at finde alternativer med en mere positiv klang.

– I plenum på VV-uddannelsen har vi talt om, hvor let man kan komme til at anvende ord, der sætter borgeren lidt i bås. Derfor arbejder vi meget med at bruge de rigtige ord, så man fx i stedet for at bruge vendinger som, at borgeren er stædig, i stedet kan sige, at borgeren er infleksibel. Og i stedet for at sige, at borgeren er provokerende, kan man fx sige, at borgeren har en udfordrende adfærd, fortæller Kathrine Jakobsen.

Hendes kollega Simon Hagensen glæder sig til at komme i gang med at bruge al den viden og de mange praksisøvelser, han har med hjem fra VV-uddannelsesforløbet.

– Selv føler jeg mig nu endnu bedre klædt på til at undgå konfrontationer med de borgere, jeg arbejder med. Det er sårbare mennesker, så det handler om at skabe mest mulig tryghed i hverdagen. Og der har det stor betydning, at vi nu er en gruppe medarbejdere, som har den samme faglige ballast og samme tilgang – det kan forhåbentlig skabe større tryghed både blandt borgerne og vores kolleger. ■

Kort om VV'erne

Vejledere i Voldsforebyggelse – VV'ere – uddannes over fire dage. I første omgang tilbydes uddannelsen som et pilotprojekt for ti medarbejdere og tre ledere fra to tilbud i Gladsaxe Kommune, som har de samme borgere (dag og døgn) – borgere med diagnoser inden for autismespektret. Senere skal uddannelsen rulleres ud til alle tilbud på kommunens handicapområde.

Som VV'er uddannes man inden for emner som voldspolitik, konfliktforståelse, kommunikation, den værdsættende samtale, fysisk konflikthåndtering, registrering af vold, narrativer, juridiske rammer vedr. anmeldelser, feedback, tværfaglig forståelse, kollegial supervision, akutsamtale og psykisk førstehjælp.

For at vedligeholde opmærksomheden og dialogen om forebyggelse og håndtering af vold mødes VV'erne jævnligt til erfa-møder, hvor læring og videndeling er på programmet.

TIDLIG INDSATS

Flere får støtte til at mestre eget liv

Antallet af borgere, der tildeles socialpædagogisk støtte i eget hjem, er ifølge en KL-analyse steget med 72 pct. de seneste seks år. Det ser Socialpædagogerne som et tegn på, at kommunerne har taget 'investeringer, før det sker'-tilgangen til sig

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Mere end 41.000 borgere blev sidste år visiteret til socialpædagogisk støtte i eget hjem, viser en analyse fra KL. Det handler om borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer, som har brug for hjælp til at få struktur på hverdagen, så de bedre er i stand til at mestre eget liv.

I forhold til 2009 er der tale om en stigning på 72 pct., viser

analysen, der også slår fast, at det primært er socialpædagoger, der står for støtten. Tallene er baseret på indberetninger fra 34 kommuner, opregnet til landsgennemsnit, hvilket betyder en vis datausikkerhed.

Benny Andersen, formand for Socialpædagogerne, er alligevel overrasket over, at stigningen er så markant, ikke mindst i en tid, hvor man mest hører om kommunale nedskæringer.

– Det kan jo være svært at opgøre, men vi kan i hvert fald genkende, at flere mennesker har et stigende behov for socialpædagogisk støtte til at komme igennem en hverdag. Det gælder ikke mindst de unge, som ofte har brug for en individuel og faglig kompetent indsats så tidligt som muligt i deres liv, så de får muligheden for at komme videre med fx en uddannelse eller et arbejde, siger Benny Andersen.

KL's undersøgelse viser da også, at andelen af modtagere af socialpædagogisk støtte, som

er unge under 30 år, i perioden er steget fra 22 til 27 pct.

Investeringer, før det sker

I takt med, at flere borgere modtager socialpædagogisk støtte, er kommunernes udgifter ifølge KL-analysen steget voldsomt. I 2012 brugte kommunerne tilsammen 3,3 mia. kr. til socialpædagogisk støtte, mens beløbet i 2015 var steget til 5,8 mia. kr. Tal, der igen er baseret på indberetninger fra 34 kommuner. Den tendens bekymrer formand for KL's Social- og Sundhedsudvalg, Thomas Adelskov (S). Til KL's nyhedsbrev Momentum udtaler han:

– Det her er et eksempel på den voldsomme udvikling, vi ser flere steder på socialområdet i kommunerne. Vi ser bl.a. en stigende sårbarhed blandt unge, og udviklingen betyder, at kommunerne er ekstremt pressede på det her område.

Men udviklingen viser netop, at kommunerne i stigende grad lever op til den vision, 'Investeringer, før det sker', som KL lancerede for et par år siden lyder det fra Benny Andersen.

– Jeg synes bestemt ikke, at KL skal være kede af det – for tallene bekræfter jo, at de handler ud fra den tilgang, at man skal sætte ind så tidligt som muligt over for samfundets udsatte. Jeg ser udviklingen som et udtryk for, at man ude i kommunerne anerkender, at man med den rette faglighed og en tidlig målrettet indsats kan hjælpe denne gruppe borgere til i højere grad at kunne klare sig selv i livet, siger han.

Godt for borger og samfund

Også professor på Institut for Sociologi og Socialt Arbejde på Aalborg Universitet, Kjeld Høgsbro, påpeger, at stigningen i

omfanget af socialpædagogisk støtte kan hænge sammen med, at kommunerne i dag har et større fokus på rehabilitering.

– Tallene kan afspejle, at den politiske ledelse i mange kommuner siger, at de vil satse mere på målrettet rehabilitering end på aktivitetstilbud. Ambitionen er at give folk så gode muligheder som muligt for at gøre sig fri af offentlig hjælp og forøge deres chancer for at få et arbejde, siger han til Momentum.

Og det er netop kernen i den tilgang, Socialpædagogerne arbejder ud fra. At give konkrete individuelle tilgange til den enkelte borger, så vedkommende får et godt liv med selvhjulpethed og selvforsørgelse.

– Hvis vi med socialpædagogisk støtte kan hjælpe en ung til at tage en uddannelse fremfor at ende på overførselsindkomst. Hvis vi med en konkret indsats kan ændre en kvindes liv, så hun fx ikke er indlagt på psykiatrisk afdeling i fire måneder men kun tre uger om året. Eller hvis vi kan være med til at skaffe en udviklingshæmmet borger et job i Bilka eller på Travbanen i Aalborg – så er det en rigtig god investering både for borgeren og for samfundskonomen, siger Benny Andersen, som mener, at man i endnu højere grad skal se individuelt på indsatsen til den enkelte borger.

– I disse år er socialpædagoger over hele landet med til at udvikle nye former for støtte, hvor indsatsen i høj grad baseres på den enkelte borgers hverdag, fritidsliv og arbejdsliv. Det er det, vi er så gode til – at give konkrete individuelle tilgange, der matcher den enkelte borgers behov. Og vi bidrager meget gerne til fortsat at styrke udviklingen med tidlige indsatser ude i kommunerne. ■

Det viser KLs analyse

- Antallet af borgere, der modtager socialpædagogisk støtte efter § 85, er steget fra 24.186 borgere i 2009 til 41.651 borgere i 2015 – svarende til en stigning på 72 pct.
- Gennemsnitsalderen for modtagere af socialpædagogisk støtte er 41 år, og to tredjedele er på førtidspension.
- En tredjedel har også kontakt til hospitalspsykiatrien, og blandt dem er skizofreni, depression og misbrugslidelser de mest udbredte.
- Andelen af modtagere af socialpædagogisk støtte, som er unge under 30 år, er steget fra 22 til 27 pct. i perioden.
- Analysen er baseret på indberetninger fra 34 kommuner, opregnet til landsplan.

Kilde: Momentum 21/2016.

REGERINGSGRUNDLAG

Det betyder VLAK for socialpædagoger

Hvad betyder det nye regeringsgrundlag for det socialpædagogiske felt? Her kan du se noget af det, der får indflydelse på rammer og vilkår for socialpædagogers arbejde – og se forbundets vurdering af initiativerne og tankerne bag

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk og Marie Dissing Sandahl, mds@sl.dk
Foto: Polfoto

Det 86 sider lange regeringsgrundlag for den nye VKLAK-regering er – i sagens natur – en broget buket. Dels er der tale om en videreførelse af en række af de initiativer og ideer, som V-regeringen allerede havde på banen. Dels er der tale om nye initiativer, der logisk nok afspejler resultatet af forhandlingerne mellem den nye regerings tre partier. Mange af disse er dog formuleret som ret åbne hensigtserklæringer, hvor det først senere vil vise sig, hvad der mere konkret kommer til at ligge i dem.

Regeringsgrundlaget kommer selvfølgelig vidt omkring det danske samfund, men her er nogle af de initiativer og formuleringer, der vil få indflydelse på det socialpædagogiske arbejdsområde og den socialpædagogiske del af arbejdsmarkedet – og Socialpædagogernes vurdering af dem: En grøn markering betyder, at det vurderes som et udspil med gode perspektiver, gul markering, at det kan være godt eller skidt afhængigt af udførelsen, mens en rød markering betyder, at forbundet anser det som en dårlig idé. ■

DEN OFFENTLIGE SEKTOR

Minister for offentlig innovation Sophie Løhde (V)

FORNYELSE Regeringen vil om et år fremlægge et program for en fornyelse af den offentlige sektor. Det skal bl.a. 'give de offentligt ansatte større frihed i opgaveløsningen', men også 'konkurrenceudsætte flere offentlige opgaver' og frit valgs-ordninger.

DEN OFFENTLIGE SEKTOR

Minister for offentlig innovation Sophie Løhde (V)

LEDELSE Som en del af fornyelsen vil regeringen nedsætte en kommission, der skal støtte arbejdet med god ledelse i den offentlige sektor. Det står ikke direkte i teksten, om man med ledelse også sigter til faglig ledelse.

SUNDHED

Sundhedsminister Ellen Trane Nørby (V)

DEMENS Ligesom V-regeringen fortsætter den nye regering sine initiativer på demensområdet.

BESKÆFTIGELSE

Beskæftigelsesminister Troels Lund Poulsen (V)

PENSIONSALDER Regeringen lægger op til en senere pensionsalder, der også kommer til at gælde socialpædagoger. Regeringen bedyrer dog, at nedslidte fortsat vil have gode muligheder for at trække sig tidligere tilbage.

BESKÆFTIGELSE

Beskæftigelsesminister Troels Lund Poulsen (V)

ARBEJDSKADESYSTEM Regeringen lægger op til ændringer af arbejdsskadesystemet, der ikke er ændret siden 1970'erne. Arbejdsmarkedets parter skal inddrages i arbejdet, der bl.a. skal afhjælpe meget lange sagsbehandlingstider og ringe fastholdelsesindsats.

DEN OFFENTLIGE SEKTOR

Økonomi- og indenrigsminister Simon Emil Ammitzbøll (LA)

EFFEKTIVISERING Det 'moderniserings- og effektiviseringsprogram', som V-regeringen tidligere på året aftalte med KL, og som trådte i stedet for det forkætrede omprioriteringsbidrag, fortsætter og skal 'frigøre' en milliard om året – hvoraf regeringen så vil dirigere halvdelen tilbage til den offentlige sektor.

DEN OFFENTLIGE SEKTOR

Statsminister Lars Løkke Rasmussen (V)

VÆKST Regeringen lægger op til en vækst i den offentlige sektor på 0,3 pct. om året. Men alene befolkningsudviklingen kræver en vækst på 0,6 pct., viser tal fra Arbejdsbevægelsens Erhvervsråd, der i en analyse har regnet sig frem til, at der reelt er tale om en nedskæring på godt 14 mia. kr. i perioden frem til 2025.

KRIMINALITET

Justitsminister Søren Pape (K)

UNGE Regeringen vil forebygge ungdomskriminalitet og foreslår et nyt system, der går på tværs af det strafferetlige og sociale område, og vil bl.a. etablere Ungdomskriminalitetsnævn i hver politikreds, der kan beordre kommunerne til at iværksætte kriminalitetsforebyggende tiltag med det samme til den enkelte unge.

SOCIALPOLITIK

Børne- og socialminister Mai Mercado (K)

HANDICAP Flere udsatte og personer med handicap skal bidrage på arbejdsmarkedet med de kræfter, de har, mener regeringen.

SOCIALPOLITIK

Børne- og socialminister Mai Mercado (K)

MOBILITET Regeringen viderefører de ti mål for social mobilitet, som bl.a. indeholder mål om færre hjemløse og højere grad af arbejdsmarkedstilknudning hos mennesker med et handicap. Målene følges op hvert år med en Socialpolitisk Redegørelse, som skal give større gennemsigtighed.

SOCIALPOLITIK

Børne- og socialminister Mai Mercado (K)

VIDEN Regeringen fortsætter sit fokus på viden om, hvad der virker på det sociale område. Det betyder både fortsættelse af et udviklings- og investeringsprogram for udsatte voksne, men også investeringer i forskning og udvikling af, hvilke tilbud der virker over for udsatte børn og unge.

SOCIALPOLITIK

Børne- og socialminister Mai Mercado (K)

HJEMLØSHED Ligesom V-regeringen har VLAK fokus på hjemløshed og vil med udgangspunkt i Hjemløsestrategien udforme en handlingsplan for bekæmpelse af hjemløshed, der både indeholder fokus på bolig, men også bl.a. misbrug, psykiatriske problemer og manglende socialt netværk.

SOCIALPOLITIK

Børne- og socialminister Mai Mercado (K)

UDSATTE UNGE Regeringen vil med baggrund i et ekspertudvalgs anbefalinger sikre, at flere unge får en ungdomsuddannelse – eksempelvis ved mere entydigt at sikre myndighedsansvaret for de ofte mange indsatser for de unge, der falder igennem systemet.

ARBEJDSMARKEDET

Finansminister Kristian Jensen (V)

TREPARTSFORHANDLINGER Samtidig med, at regeringsgrundlaget anerkender den danske model som garanti for et 'fleksibelt og effektivt' arbejdsmarked, lægger regeringen op til at fortsætte trepartsforhandlingerne med fokus på voksen- og efteruddannelse.

UDDANNELSE

Uddannelses- og forskningsminister Søren Pind (V)

SU Regeringen viderefører forringelserne af SU'en.

MAGTATLAS

Socialpædagogerne er centralt placeret

En ny kortlægning af forbindelser og netværk i fagbevægelsen udpeger Socialpædagogernes formand Benny Andersen som en 'vigtig og velplaceret spiller'

Af Marie Dissing Sandahl, mds@sl.dk

Formanden for Socialpædagogerne, Benny Andersen, er blandt de ti mest centrale personer i dansk fagbevægelse, viser en kortlægning af netværk og forbindelser i bl.a. fagbevægelsen foretaget af tre sociologer fra Copenhagen Business School (CBS). Hele analysen er udkommet i bogen 'Magtens Atlas – kort over netværk i Danmark'.

I analysen gennemgås fagforeningsledernes pladser i fx bestyrelser, udvalg og kommissioner – og hvem de sidder

der sammen med, forklarer en af undersøgelsens forfattere, Christoph Ellersgaard, der er adjunkt på CBS.

Og ifølge ham er Benny Andersen en 'vigtig og velplaceret spiller i magteliten' – og har akkurat sneget sig ind på top ti på listen over de mest centrale personer i fagbevægelsen.

– Benny Andersen har mange gode forbindelser, og det hænger formentlig sammen med, at han har siddet relativt længe, og at han udover at få alle netværkspointene fra at sidde i LO's daglige ledelse også er velforbundet til mange FTF-foreninger – altså fagforeninger med offentligt ansatte, som de fleste socialpædagoger også er, siger han og fortsætter:

– Det betyder, at han er en af de vigtige figurer i den danske fagbevægelse, og at han spiller en vigtig rolle.

Men man kan dog ikke direkte oversætte placeringen på listen

til et mål for reel magt eller indflydelse, understreger Christoph Ellersgaard, fordi det altså alene viser, hvor mange netværk eller forbindelser, man indgår i.

– Omvendt er det svært at forestille sig, at det ikke er magtfulde organisationer og personer, som sidder i de bestyrelser og netværk. Pladsen i netværket viser noget om, at andre oplever organisationen som en, der har ret til at blive hørt. Det er ikke ensbetydende med, at de andre i ens netværk er enige med en. Men det betyder, at man er respekteret, og at ens synspunkter bliver lyttet til, siger han.

Fordele og ulemper

Men udover at bryste sig af antallet af netværkskontakter, kan listen også bruges til at stille spørgsmål ved, om de mange poster er fordelt korrekt på relativt få hænder i den danske fagbevægelse, mener Christoph Ellersgaard.

– Det har mange fordele at have en kendt frontfigur, men bagsiden er også, at det kan blive for indspist. Og i sidste ende risikerer man, at fagforeningsformændene bruger så meget tid med andre formænd og i andre netværk, at de mister kontakten med fagforeningens medlemmer, siger han.

At man altid skal holde sig den balance for øje, er Socialpædagogernes formand helt enig i.

– Kontakten til baglandet og medlemmerne er noget, jeg tager meget alvorligt, for det er jo deres interesser, jeg kæmper for. Men spørgsmålet er jo så, hvordan jeg bedst kæmper deres sag – og der mener jeg, at det handler meget om at være løsningsorienteret og være de rigtige steder på de rigtige tidspunkter, så man sidder med ved bordet og kan fremføre sine holdninger i stedet for at stå uden for døren, siger Benny Andersen. ■

PENSION

Steget med 50.000 kr. på fem år

Høje afkast og stigende indbetalinger er de væsentligste årsager til stor stigning i pensionerne

Af Malene Dreyer, mad@sl.dk

Nye tal fra PKA viser, at socialpædagoger får en del flere penge at forsøge pensionisttilværelsen med – i løbet af de seneste fem år har de fået markante stigninger i deres forventede livsvarige pensioner.

En typisk socialpædagog på 40 år kunne således i 2011 se frem til en årlig livsvarig pension på ca. 80.000 kr. Fem år senere i 2015 kan det samme medlem se frem til en livsvarig pension på ca. 130.000 kr. Tallet stiger yderligere i 2016, og PKA forventer, at pensionen også vil stige frem mod medlemmets pensionering.

Stigningerne har flere årsager: PKA har i perioden haft et gennemsnitligt afkast på 8 pct., de årlige indbetalinger er steget med knap 5.000 kr., og pensions-

alderen er blevet hævet og følger folkepensionsalderen.

Socialpædagogernes formand Benny Andersen er godt tilfreds. Særligt er PKA's høje afkast og socialpædagogers øgede indbetalinger de væsentligste grunde til den markante stigning i pensionen.

– Jeg er meget glad på socialpædagogernes vegne. Vi er både lykkedes med at få pensionen prioriteret i overenskomsterne og har også kunnet udstikke rammerne, så PKA har formået at få gode afkast på investerin-

gerne til pensionerne. Resultatet ser vi nu, siger Benny Andersen.

Han påpeger, at også PKA's lave omkostninger spiller en rolle: Når medlemmerne betaler mindre i administration, er der flere penge til opsparing.

Bag tallene gemmer sig bl.a. også det faktum, at socialpædagoger i de seneste fem år har forlænget arbejdslivet med 10 måneder: I 2011 gik socialpædagoger i gennemsnit på pension, da de var 63 år og fire måneder – i 2015, da de var 64 år og to måneder. ■

OPKVALIFICERING

Nyt kursus om flygtninge og seksualitet

Tal om seksualitet med unge flygtninge. Sådan lyder titlen på et helt nyt kursus, der skal ruste fx socialpædagoger

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Bløder de fleste kvinder, når de har sex første gang? Kan man se på en kvindes underliv, om hun er jomfru? Er mødommen lukket, når en kvinde er jomfru?

Sådan lyder nogle af de spørgsmål, som deltagerne på kurset 'Tal om seksualitet med unge flygtninge' har besvaret.

Og svaret er nej, nej og nej.

– Det er almen viden blandt gynækologer og fagfolk i sundhedsvæsnet, at der ikke

er nogen 'mødom', som skal penetreres og ødelægges ved første samleje – men det er der en udbredt misforståelse om, at der er. Og det har måske især betydning for mennesker i kulturer, hvor der er en opfattelse af, at man er ansvarlig for at opretholde sin ære, og hvor man skal være jomfru ved ægteskabets indgåelse, siger Helle Hende Stærmose, der underviser på kurset.

Behov for dialog

Denne vinter gennemførte University College Lillebælt for første gang kurset, der henvender sig til socialpædagoger, lærere og andre, der arbejder med unge flygtninge.

– Generelt mangler fagfolk tit redskaber til at tale professionelt om seksualitet, og når det så drejer sig om samtaler med

unge fra en anden kultur, der måske også har ringe dansk-kundskaber, bliver barriererne kun større, siger Helle Hende Stærmose, der vurderer, at der i mange situationer er brug for at kunne tale med unge flygtninge om seksualitet. Eksempelvis når de unge har brug for guidning til at gå i byen på en god måde.

– Når man efter en måske meget voldsom flugt kommer til et helt andet land, har man ikke en jordisk chance for at afkode det, man fx observerer på gaden, hvor det måske ser ud som om, der er et meget frit forhold mellem kønnene, siger Helle Hende Stærmose.

Overfokusering på kultur

– Det handler meget om at give de unge et nuanceret sprog til at tale om følelser og seksualitet, siger Helle Hende Stærmose.

Selvom spørgsmål om kultur fylder meget på kurset, er fokus også på de situationer, hvor man skal passe på med at overfokuser på kultur.

– Det kan fx ske i en situation, hvor man forklarer unges grænseoverskridende adfærd med kultur, men hvor det i virkeligheden handler om, at de unge selv har fået overskredet deres egne grænser under flugten, eller at de ikke i opvæksten har lært at tale om seksualitet. Og så er det vigtigt at huske de samme socialpædagogiske redskaber, som man ville bruge overfor danske unge, siger Helle Hende Stærmose. ■

Til foråret kører University College Lillebælt endnu et kursus. Læs mere på kortlink.dk/p53q Prøv mødoms-quizzen på etnisk-ung.dk via kortlink.dk/p53v

SOCIALTILSYN

124 tilbud og plejefamilier undsagt

Firdobling i antallet af lukkede tilbud og plejefamilier, der har mistet deres godkendelse

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Her er forholdene så ringe, at I ikke kan fortsætte som plejefamilie. Sådan lød Socialtilsynets dom i 2015 til i alt 106 familieplejere. Samme år blev yderligere 18 tilbud lukket af Socialtilsynet. Det fremgår af Socialtilsynets årsrapport.

Med de i alt 124 lukninger er der tale om en kraftig stigning

fra året før, hvor i alt 31 tilbud og plejefamilier blev lukket.

Ifølge avisen Metroxpress bliver lukningerne – eller inddragelsen af godkendelsen, som det formelt hedder – bl.a. begrundet med, at barnet er blevet placeret i kælderens, eller at plejeforældrene er blevet skilt. Det handler om 'manglende ressourcer og overskud hos familien, fysiske rammer, der ikke kunne imødekomme barnets eller den unges behov' eller om 'sygdom hos en af plejeforældrene'. Eller som chef for Socialtilsyn Hovedstaden, Mie Andresen, siger:

– Vi har i tilsynet fokus på kvaliteten. Der har jo været

forfærdelige sager fremme som i dokumentarprogrammet Anbragt i Helvede, hvor børn blev misbrugt seksuelt af plejefamilien, siger hun til Metroxpress.

Af årsrapporten fremgår det også, at der i samme periode har været en stigning i antallet af anonyme indberetninger af kritisable forhold. Fra 853 i 2014 til 1.030 i 2015. Det er især pårørende, nuværende og tidligere medarbejdere eller naboer, der bruger whistleblowerordningen og ikke i så høj grad nuværende eller tidligere beboere eller plejebørn. Og henvendelserne handler især om ledelse, socialfaglige kompetencer og pædagogik.

Til Metroxpress forklarer tilsynschef Ulla Andersen fra Socialtilsyn Midt, at nogle anonyme henvendelser kan være medvirkende årsag til visse lukninger:

– Den nye whistleblowerordning kan [...] betyde noget, fordi vi her får anonyme informationer, som måske bliver bekræftet under et tilsynsbesøg, siger hun.

På trods af stigningen i antallet af lukninger tegner Socialtilsynet generelt et billede af en høj kvalitet i plejefamilier og tilbud, og tilsynet fører i alt tilsyn med mere end 6.000 plejefamilier og mere end 2.000 sociale tilbud. ■

FORSKNING

SFI og KORA sammenlægges

Sammenlægningen af de to centrale forskningsinstitutter på velfærdsområdet skaber bekymring for, at forskningen på det sociale område nedprioriteres

Af Malene Kløve Dreyer mad@sl.dk

De to forskningsinstitutter SFI og KORA, som begge forsker i det sociale område, bliver fusioneret. Begrundelsen for sammenlægning lyder fra regeringen bl.a., at man vil opnå 'en større og mere slagkraftig institution'. Det nye center vil få lavere bevilninger – fem mio. kr. mindre i 2017, og fra 2018 bliver besparelsen på 10 mio. kr. årligt. Men besparelserne kommer ikke til at gå ud over forskningen ifølge Social- og Indenrigsministeriet

(der efter regeringsomdannelsen nu er opdelt i to ministerier, *red.*), som i en pressemeddelelse skrev, at 'besparelserne forventes gennemført uden, at kernefaglige aktiviteter i de to institutioner berøres'.

En forventning, som Socialpædagogernes næstformand Verne Pedersen tvivler på, er realistisk:

– Man kan ikke spare 10 mio. kr., uden at det vil have konsekvenser. Jeg undrer mig over det signal, som regeringen hermed sender, når man netop har meldt ud, at man vil satse på at udvikle sociale indsatser med dokumenteret effekt. Vi så hellere, at man opprioriterede forskningen, siger hun.

Sammenlægningen kommer lige efter, at forhenværende socialminister Karen Ellemann havde indgået forlig om at afsætte 250 mio. kr. fra satspuljen til at få tilvejebragt viden om indsatser, der virker over for

udsatte, og bane vej for en mere systematisk indsamling af data fra arbejdet med de forskellige sociale indsatser.

Nysgerrig og praksisnær

I forskningsmiljøet ærgres man sig også over udsigten til besparelser. Professor og institutleder Maja Horst fra Institut for Medier, Erkendelse og Formidling, Københavns Universitet, arbejder bl.a. med betydningen af forskning. Hun siger:

– Hvis der er færre penge, så bliver der naturligvis mindre forskning.

Også professor Hanne Kathrine Krogstrup, Institut for Læring og Filosofi AAU, som forsker i evidens og resultatmåling i den offentlige sektor, synes, at det er ærgerligt at skære på forskningen. Hun kan være bekymret for, om sammenlægningen vil betyde mere ensretning i forskningen, når den kun sker i ét regi, men hun

udtrykker samtidig stor respekt for fagligheden i SFI og KORA:

– Hvilket forskningsparadigme kommer den nye enhed til at stå på, og hvilken form for viden får vi? Det er jeg spændt på. Og jeg håber, at der også fremover bliver plads til den eksperimentelle viden. Der skal fortsat være plads til at stille de kritiske spørgsmål, der skaber udvikling og innovation, så det ikke bare bliver dokumentation, men egentlig nyskabende forskning, siger hun.

Verne Pedersen håber ikke, at sammenlægningen vil gå ud over den praksisnære forskning:

– For os at se er det meget vigtigt, at de socialpædagogiske indsatser kommer til at hvile på et fundament af viden, og at den viden kan bruges i praksis. Så jeg håber på, at fusionen medfører en styrket praksisorienteret forskning, som understøtter det sociale investeringsprogram, der netop er afsat 250 mio. kr. til. ■

EVALUERING

Gruppebehandling hjælper børn

Særligt børn, der er meget belastet efter seksuelle overgreb, har glæde af gruppebehandling, viser tre projekter

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Det har handlet om at ændre oplevelsen af stigmatisering, dæmme op for følelser af skam og skyld, om at stoppe udviklingen af et nega-

tivt selvbillede og dermed forebygge senfølger, når tre kommuner – Hjørring, København og Aarhus – som et forsøg har tilbudt gruppebehandling til børn og unge, der har været udsat for seksuelle overgreb.

Resultaterne har været overvejende positive, og nu har Socialstyrelsen udgivet en implementeringsguide, der kan bruges af aktører, der selv tænker på at lave lignende gruppeforløb, eller som fx arbejder med tilsvarende grupper af børn og unge, der har krænkelse som

en del af deres 'bagage'. Guiden peger ikke på nogen bestemt metode, men handler om de erfaringer, der er gjort med gruppebehandling som indsats-type. Det drejer sig fx om sammensætningen af grupperne og om fordele og ulemper ved de forskellige måder, man kan gennemføre behandlingen på.

Effektmålinger i de tre projekter viser, at de fleste deltagere i gruppebehandlingen oplever en positiv udvikling. Og det gælder især for de deltagere, der fra start er mest belastede. Her

holder den positive effekt sig to år efter behandlingen.

Omvendt oplever nogle af de mere velfungerende at få det dårligere, og det forklares bl.a. med negativ spejling – dvs. at de velfungerende kan spejle sig i de deltagere, der har det værre end dem selv.

Evalueringen lægger vægt, at der ikke kan peges på den eller de metoder, der bevisligt er de mest virksomme, men derimod på de elementer, som behandlere og deltagere har oplevet som de mest effektfulde. ■

Store forskelle på viden om seksualitet

Der er tilsyneladende store forskelle på, hvor meget – eller hvor lidt – de pædagogstuderende forholder sig til voksnes brugers seksualitet. Socialpædagogernes næstformand Marie Sonne er bekymret for, at området underprioriteres

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

For mig var det lidt af en aha-oplevelse at være til forelæsning med en spastisk, homoseksuel mand, der fortalte, hvordan hans hjælper skulle iføre ham og hans kæreste latextøj og lægge dem i den rette stilling, så den ene kunne tage den anden bagfra. Inden forelæsningen havde jeg ikke tænkt på, at det også er en del af vores pædagogiske faglighed, at vi skal kunne hjælpe med seksualiteten. Og at vi skal gøre os klart, hvad vores rolle skal være, og hvor vores egne grænser går.

Sådan siger Jeanne Kubert, der er meritstuderende på pædagoguddannelsen i Aarhus. Med den nye pædagoguddannelse skal alle pædagogstude-

rende gennemføre et seks uger langt modul med navnet 'Køn, seksualitet og mangfoldighed'.

Men der er tilsyneladende store forskelle på, hvad modulet konkret indeholder, og hvor meget handicappede og andre voksne brugers seksualitet fylder. Mens nogle – som fx Jeanne Kubert – udtrykker begejstring for modulet, mener andre, at emnet seksualitet nedprioriteres i forhold til spørgsmål om fx kønsroller og kønsidentitet.

– Der er store forskelle mellem underviserne og undervisningsstederne, men det generelle billede er, at seksualitet fylder for lidt, og at de studerende ikke føler, at de bliver rustet godt nok, siger Kira Angelbo Christensen, der er faglig sekretær i de pædagogstuderendes sammenlutning PLS.

Efterspørgsel på kurser

PLS udbyder selv nogle weekendkurser i børns seksualitet, som de studerende kan følge i deres fritid, og her er der fuldt hus – også efter at 'Køn, seksualitet og mangfoldighed' nu er kommet på skemaet.

– Og hvis uddannelsen ikke ruster de studerende godt nok i forhold til børns seksualitet, er det min formodning, at de bliver rustet alarmerende ringe i forhold til voksne brugers sek-

sualitet, for børn er jo en større målgruppe, siger Kira Angelbo Christensen.

Socialpædagogernes næstformand Marie Sonne deler bekymringen, og den bliver ikke mindre, når hun ser, hvad der er af materiale til modulet.

Der findes ikke en egentlig grundbog for modulet, som alle studerende skal igennem, men på forlaget Samfundslitteratur udkom der tidligere i år en bog med samme titel om modulet. Ud af bogens 319 sider er der kun 18 sider, der specifikt handler om voksenområdet, nemlig kapitlet 'Dilemmaer om udviklingshæmmedes seksualitet og kærlighedsliv'. De andre kapitler har fx overskrifter som 'Må drenge gå i kjoler?' og 'Mænd i pædagogisk arbejde'.

– Det kan sikkert i sig selv være nogle udmærkede emner at belyse, men set med mine øjne er der alt for lille fokus på seksualitet i forhold til hele voksenområdet, siger Marie Sonne, der påpeger, at man som socialpædagog skal kunne understøtte borgernes livsudfoldelse på alle områder – herunder det seksuelle.

– Og der kan være endnu større udfordringer i forhold til voksnes seksualitet, end der kan være i forhold til børns seksualitet. Fx skal man jo kunne forholde sig til en situation, hvor et voksent menneske befinder sig i en seksuelt opstemt situation, uden at vedkommende selv er bevidst om hvorfor, siger hun.

Bogudgivelsen er støttet med midler fra Uddannelses- og Forskningsministeriet, der i alt har bevilget tre mio. kr. til at udvikle modulet. Pengene er også blevet brugt til at oprette en vidensbank, hvor underviserne på 'Køn, seksualitet og mangfoldighed' kan hente inspiration. Og også her ser handicap ud til at fylde relativt lidt, idet der

fx under fanebladet temaer i slutningen af november var tre artikler om handicap mod 17 om køn og 10 om ligestilling.

Muligt at finde materiale

En af dem, der underviser i modulet, er adjunkt Marianne Træbing Secher fra VIA UC Efter-videreuddannelse. Ud over at undervise på efter- og videreuddannelsen står hun også for undervisningen i seksualitet på modulet 'Køn, seksualitet og mangfoldighed' på pædagoguddannelsen i Viborg.

– Her skiller vi os ud ved i ret høj grad at have fokus på seksualitet – og også på voksnes seksualitet – men det er min fornemmelse, at der andre steder især er fokus på køn og mangfoldighed og mindre på seksualitet. Og når det handler om seksualitet, handler det måske især om børns seksualitet, siger hun.

Efter Marianne Træbing Sechers vurdering kan det være sværere at finde materiale til voksenområdet.

– Men det kan godt lade sig gøre, når man kender til fagfeltet. Ofte kan man også overføre materiale om børn til voksenområdet. Det gælder fx spørgsmålet om porno på nettet og deling af nøgenbilleder, der er et lige så relevant emne, når det fx gælder mennesker med udviklingshæmning, siger hun.

Vigtig viden

Uddannelseschef Peter Møller Pedersen fra Via UC medgiver, at der sikkert er store forskelle mellem de enkelte uddannelsessteder.

– Der er helt klart mulighed for at fordybe sig i spørgsmål om fx handicappedes seksualitet, men det er forskelligt, hvor højt det vægtes på de enkelte uddannelsessteder – og hvordan den enkelte studerende vægter emnet, siger han. ■

Diskuter på facebook

Er socialpædagoger rustet godt nok i forhold til at tale om seksualitet?

Hvilke udfordringer møder du på dit arbejde i forhold til brugernes seksualitet? Har du og kollegaerne redskaberne til at tale om seksualitet?

Deltag i debatten på:

www.facebook.com/groups/socialpaedagogen

BØRNEASYLCENTRE

Det er helt afgørende, at man både på asylcentre og ude i kommunerne rekrutterer personale med den rette faglige baggrund. De skal have den nødvendige indsigt i, hvad de her børn har med i bagagen, så de kan forstå og håndtere, hvorfor børnene reagerer, som de gør

Verne Pedersen, næstformand, Socialpædagogerne

Ikke brug for flere magtbeføjelser

Det er ikke skrappe husregler og magtanvendelser, der hjælper uledsagede flygtningebørn på rette vej. Det gør derimod en målrettet indsats båret af høj faglighed og omsorg, lød det fra flere aktører ved Socialpædagogernes debatarrangement om uledsagede flygtningebørn

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Uledsagede flygtningebørn, der kommer hertil med kufferten fuld af traumer, har brug for en målrettet indsats bygget på høj faglighed og omsorg – de har ikke brug for skrappe husregler og yderligere magtanvendelser. Det var det klare budskab på et morgenmøde om arbejdet med uledsagede flygtningebørn og -unge, som Socialpædagogerne var vært for onsdag den 30. november.

– Vi har ikke savnet flere magtbeføjelser for at kunne varetage opgaven, lød det bl.a. fra Caroline Aagaard Madsen,

regionsleder for Røde Kors' børnecentre, som en reaktion på integrationsminister Inger Støjbergs (V) forslag om, at der skal strammes op over for uledsagede flygtningebørn, som ikke opfører sig ordentligt. Som en del af finansloven åbner regeringen op for muligheden for at bruge fysisk magt, ransage værelserne eller skære i lommepengene.

Men den tilgang er der slet ikke brug for, lød det fra fagchef i Asyl Syd i Tønder Kommune, Lars Møldrup.

– Vi mener ikke, at magtbeføjelser er det rigtige værktøj at bringe på banen over for den gruppe unge, vi driver børnecentre for. Mig bekendt er magtanvendelser ikke noget, vi praktiserer i danske hjem – så hvorfor skulle vi gøre det over for disse unge mennesker?, sagde han.

God pædagogik

På morgenmødet hørte deltagerne bl.a. socialpædagog Heidi Aasborg fortælle, hvordan man i Hedensted Kommune gennem de sidste fem år har modtaget omkring 100 uledsagede flygtningebørn – og opnået markante resultater ved bl.a. at anvende pædagogisk idræt.

– Vi har en ret overbevisende succesrate, idet 98 pct. af vores

unge er lykkedes med at komme videre i skole og uddannelse – og ved, at vi i de fem år ikke har haft en eneste magtanvendelse, på trods af at vi arbejder med nogle ofte stærkt traumatiserede unge. Vores erfaring siger, at den faste hånd kan erstattes af god pædagogik, sagde Heidi Aasborg.

Men hvordan sikrer man så den gode pædagogik? Det spørgsmål blev også stillet på morgenmødet, hvor behovet for den rette faglighed og de nødvendige kompetencer blev diskuteret.

– De her børn og unge har brug for en målrettet indsats båret af folk, der har høj faglighed, erfaring, viden og kompetencer. Det er helt afgørende, at man både på asylcentre og ude i kommunerne rekrutterer personale med den rette faglige baggrund. De skal have den nødvendige indsigt i, hvad de her børn har med i bagagen, så de kan forstå og håndtere, hvorfor børnene reagerer, som de gør, lød det fra Socialpædagogernes næstformand, Verne Pedersen.

Ikke utilpassede

Både i kommunerne, på opholdssteder og i Røde Kors' børnecentre benytter man sig

af flere forskellige fagligheder og kompetencer i arbejdet med unge uledsagede flygtninge, fordi der både skal tages højde for sprogbarrierer, kulturforståelse, konflikthåndtering, bearbejdelse af traumer mv.

– Vi har en blanding af sygeplejersker, socialpædagoger, pædagoger og andre fagligheder, for vi ved jo fra specialområdet, hvor vigtigt det er med de rette kompetencer. Det her område kræver høj faglighed, og vi er nogle gange udfordret på at kunne sikre de tilstrækkelige kompetencer i nuet, fordi det er så uforudsigeligt et felt, sagde Lars Møldrup.

Men først og fremmest har de uledsagede børn og unge brug for omsorg og voksenstøtte, når de lander i Danmark, lød det fra Caroline Aagaard Madsen:

– Vi ved, at 80 pct. af børnene har mistet deres nære relationer. De ankommer trætte, usikre, lettede og er helt alene i ukendte omgivelser sammen med voksne, de ikke kender. Vi taler om traumatiserede børn og unge – ikke utilpassede. De skal mødes af fagligt kompetente voksne, der signalerer ro, tryghed og tillid – vores erfaring er, at de her unge bare ønsker fred, ro og et helt almindeligt børneliv. ■

FLYGTNINGEBØRN

Centre bør omfattes af sociale tilsyn

Flygtningebørn skal have samme ret til beskyttelse som andre børn i Danmark, lyder det fra Socialpædagerne, som foreslår, at børne- asylcentre underlægges socialtilsynene. Socialdemokratiet bakker op om forslaget

Af Tina Løvbohm Petersen, tln@sl.dk

Flygtningebørn, der kommer til Danmark, har ret til samme beskyttelse som alle andre børn i Danmark. Derfor skal de mødes af kvalificerede fagpersoner – og der skal være et tilstrækkeligt tilsyn med de steder, hvor flygtningebørn opholder sig.

Det mener Socialpædagerne, Dansk Psykolog Forening og Red Barnet, der i et debatindlæg i Jyllands-Posten i starten af december gav udtryk for et fælles ønske om bedre beskyttelse af flygtningebørn i Danmark.

– Vi vil gerne sikre, at uledsagede flygtningebørn får en chance i livet, og derfor må vi forlange, at de mødes med kompetente, fagligt uddannede medarbejdere, der har blik for børnene som mennesker med både styrker og svagheder. For at sikre det, er det eneste rigtige, at det fremover er socialtilsynene, der fører tilsyn med børne- asylcentre – præcis som det sker med alle andre institutioner for anbragte børn og unge, siger Benny Andersen, formand for Socialpædagerne.

Politisk opbakning

Netop den tanke blev hurtigt fulgt op af integrationsordfører

Dan Jørgensen (S), som i Radio-24syv fortalte, at Socialdemokratiet vil stille lovforslag om, at man skal bruge den samme model for flygtningebørn, som man har for sociale tilsyn i forhold til danske børn.

– I dag har fem regionale sociale tilsyn opgaven med at føre tilsyn med bosteder, hvor danske børn og unge er indkvarteret. Men sådan fungerer det ikke med asylcentre – hverken med børn eller med voksne. Her har Udlændingestyrelsen tilsynet med driften af centret. Og det skal laves om, udtalte Dan Jørgensen.

Forholdene på børne- asylcentre i Danmark var til debat på et åbent samråd tirsdag den 1. december, hvor udlændinge-, integrations- og boligminister Inger Støjberg (V) skulle redegøre for, hvilke overvejelser regeringen gør sig i forhold til at sikre kvalitet, ro og orden på børne- asylcentre. Her lød det bl.a. fra ministeren:

– Vi er ved at revidere hele tilsynskonceptet over for de her centre. Det trænger vi til. Jeg har set Socialdemokratiets forslag, og nu må vi prøve at diskutere det, for det er et fælles ansvar og en fælles forpligtelse. Udlændingestyrelsen er i dialog med Socialstyrelsen, for vi skal have lavet et nyt tilsynskoncept. Vi har ikke et helt færdigt og detaljeret forslag klar – det vil afvente en analyse eller en redegørelse fra ministeriet, sagde Inger Støjberg.

Det glæder Socialpædagernes formand.

– Jeg er glad for, at der bliver lyttet til fagligheden. For os er det vigtigt at sikre et uvildigt tilsyn, så den instans, som driver et tilbud, ikke skal kontrollere sig selv, lyder det fra Benny Andersen. ■

NOTER

Kortere ophold – men flere genindlæggelser

Børn og unge med psykiske lidelser skal være indlagt så kort tid som muligt. Det er udgangspunktet i Region Syddanmark, hvor indlæggelsestiden i børne- og ungepsykiatrien er faldet fra 38 dage i 2011 til 18 dage i 2015. Ifølge lægefaglig direktør i Region Syddanmark, Anders Meinert Pedersen, er målet, at børn og unge så hurtigt som muligt kommer tilbage til deres normale liv og skolegang, skriver DR Syd. Men det er farligt at stirre sig blind på længden af indlæggelsestiden, siger pårørendeorganisationen Bedre Psykiatri, som bekymrer sig over, at andelen af genindlæggelser i samme periode er steget fra 2,4 til 6,8 pct. De øvrige regioner har en gennemsnitlig indlæggelsestid i børne- og ungepsykiatrien på 26-36 dage.

tln

Mange gengangere i misbrugsbehandling

Det er svært at komme ud af sit misbrug. To ud af tre alkoholikere har været i behandling før, når de møder op på et behandlingstilbud – og det samme gælder for tre ud af fire stofmisbrugere, viser en ny analyse fra KL's nyhedsbrev Momentum. Analysen viser også, at kun hver fjerde misbruger afslutter sit behandlingsforløb, fordi behandlingen er færdig. Men ifølge professor på Center for Rusmiddel-forskning, Mads Uffe Pedersen, er det helt naturligt, at mange har brug for flere behandlingsforløb. Han siger til Momentum, at der er tale om borgere, der skal gennem en markant livsstilsændring, og det, at man kan komme igen og få behandling nummer to, tre og fire, kan være med til at forankre processen, så man får styr på sit liv og sit misbrug.

tln

Succes med at inddrage familier

Familierådslagning, hvor familiemedlemmer og pårørende til kriminalitetstruede unge samles og selv finder løsninger sammen med den unge. Og forældre- netværk, hvor seks til otte forældre mødes for at finde fælles løsninger på problemer med familiens unge. Det er to konkrete indsatsstyper, der har vist lovende resultater i arbejdet med at få 10-17-årige væk fra en potentiel kriminel løbebane, viser en ny kortlægning, som TrykFonden og Det Kriminalpræventive Råd står bag. Begge indsatser bygger på at bruge de uudnyttede ressourcer, som familierne omkring de unge ofte har – og tager fat på problemerne, før det udvikler sig til gentagen kriminalitet hos de unge. Læs mere om de to indsatser på www.kortlink.dk/p66x

tln

Syrenparken vinder rehabiliteringspris

19 forskellige gode historier kæmpede om en præmie på 25.000 kr. Men det var medarbejderne på det sociale tilbud Syrenparken i Børkop, der løb med Region Syddanmarks rehabiliteringspris. Prisen blev uddelt den 5. december – og Syrenparken, der er en del af regionens Center for Misbrug og Socialpsykiatri, fik prisen for igen en stærk faglig indsats at have støttet en 39-årig mand med paranoid skizofreni. Ved hjælp af forskellige rehabiliterende tiltag er det lykkes medarbejderne på Syrenparken at støtte borgeren til et liv, hvor han bor i egen bolig og ikke længere behøver medicin. De 25.000 kr. skal bruges på kompetenceudvikling og uddannelse på den vindende afdeling.

tln

LÆSERBREVE

Grænser for kritik?

Af Vibeke Johansen

Er der grænser for, hvad man som medlem af Socialpædagogerne må udtrykke sin mening om i fagbladet Socialpædagogen? Undertegnede sendte den 16. august et indlæg til Socialpædagogen. Jeg måtte rykke to gange, før jeg blev oplyst om, hvorfor mit indlæg ikke blev bragt. Svaret fra redaktøren kom den 29. november, altså tre en halv måned efter indlægget blev indsendt.

Mit indlæg omhandlede en kritik af Socialpædagogerne Østjylland og (dåværende kredsformand, *red.*) Verne Pedersens ageren i forbindelse med arbejdsmiljøproblemer på min tidligere arbejdsplads. Indlægget handlede om arbejdsmiljø og ytringsfrihed, og om, at en del af Socialpædagogernes medlemmer, inklusive tillidsrepræsentanten, mere eller mindre frivilligt endte med at fratæde deres stillinger på institutionen.

Begrundelse for ikke at optage indlægget:

1. For mange anslag i indlægget til et læserbrev, og for få anslag til en kronik!
2. Indlægget indeholder videregivelse af tredjehåndsudsagn, og inddragelse af tredjepart, det er problematisk!

Det understreges også i svaret fra redaktøren, at hvis jeg bruger flere anslag, og gør indlægget til en kronik, er det redaktionen, der vurderer, om kronikken kan optages. Læserbreve fra medlemmerne skal optages, kronikker skal ikke, så mit gæt er, at min eventuelle kronik nok ikke ville blive optaget.

Så nu har jeg skrevet et læserbrev om, at jeg ikke kan få et læserbrev i fagbladet. Ironisk, men også meget bekymrende, ikke? ■

Kære Vibeke Johansen

Af Jens Nielsen, redaktør

Jeg har i mine svar til dig beklaget den lange svartid fra min side og vil gerne gentage denne beklagelse.

Når det handler om begrundelserne for ikke at optage dit første indlæg, så er der ganske rigtigt nogle formelle og længdemæssige krav til de indlæg, vi optager. Disse står at læse i bladet, både i bladkolofonen på side 2 og i forbindelse med Synspunkt-indlæggene, når de bliver bragt. Begge steder fremgår det, at Synspunkt-indlæggene bringes efter en redaktionel vurdering.

Hvad angår den anden begrundelse om videregivelse af tredjehåndsudsagn og inddragelse af tredjepart, så er det redaktionens vurdering, at du i dit indlæg inddrog andre parter i sagen, og tillægger dem udsagn og synspunkter, de ikke har mulighed for at forholde sig til. Dette strider imod vores retningslinjer for indlæg. Vi anser dette som en sag mellem dig og kredsen – en sag, som lader til at være afsluttet for et godt stykke tid siden – og har derfor vurderet, at det ikke som debatindlæg har relevans for læserne. ■

Kære Vibeke Johansen

Af Gert Landergren Due, formand, Kreds Østjylland

Hvad angår din kritik af kredsens håndtering af sagen på din tidligere arbejdsplads, så kørte den efter gældende regler og standarder, herunder blev der givet den krævede information om relevante klageinstanser.

Vi kunne konstatere, at vi efter sagens afslutning ikke modtog klager over sagsbehandlingen og betragter derfor sagen som afsluttet. ■

Julens Hopsasa!

Af Katho

Man skal virkelig ta' sig sammen for at komme udendørs.

I denne søde Juletid.

Med lungerne hostende udenpå frakken, tvang jeg mit corpus ud i en frostsart eftermiddag, selvom jorden lugter af Metrogas over hele Midtbyen. Som Tjøbbehavnerne – kalder for Centrum.

Et yndigt blad rejser sig på krykker og danser foran mig mellem mumlende fnug fra en grågrønt himmel.

Sådan fødes Julen.

Regnen sletter mine spor og gør tårer til perler, mens jeg hypper knoglerne i kulden og drømmer om sovedyr og brændeovne og en tone, der tænder på Gnags.

Alt imens jeg tænker på en ged der hopper hen over et flygel, hvor den forsøger at gnaske i musikken.

Det klinger af frost på det fjeld, vi ikke har, mens en hund letter ben op ad en forfjamsket teenager.

En solsort fløjter efter den fiskekone, der ikke længere er på Gammel Strand – hende med de otte skørter.

Mon man skulle købe en kanel-snegl til aftenkaffen, er de mon stadig livsfarlige, efter at de har over hundrede år på bagen. Gad vide, hvor mange dødsfald de er skyld i? Det må der snarest ned-sættes en komite til at finde ud af. 'For den dag Fanden fik i sind at intet måtte ske,

da satte han i verden ind – den første komite'.

Mågerne over Christiansborg – landets dyreste beskyttede boliger – ligner løsrevne vindmøllevinger.

Og på den grå bund lyser de op som klemte iskrystaller på en vinterbusk. Hvor de belønner stilheden med syrlige politiske katastrofer.

Mit blik fryser til over Damen med de mærkelige klæbende knæstøvler.

Hvor mange par trusser mon hun har på i forhold til fiskerkonens mange skørter?

Damen med de klæbende knæstøvler promenerer vrikkende videre med poserne fra Magaseng. En lirekassemand – uden blå briller –

Hiver sit røde halstørklæde frem. Lidt efter kommer, 'Når jeg bli'r gammel'

fisende hen over fliserne udenfor Illums overbelyste vareskur til klamphuggende brolæggerlyde.

Og en frysende astmatisk Spidsborger køber for en kroners penge medmen'skelighed af en frysende hjemløs i korte bukser.

Kan I høre hvordan vinteren hoster sig nærmere? Så er det på med cykelklemmerne

og hjem med de måske forbudte kanel-snegle til mediernes bekymrede åndenøds nyhedssladder.

Og måske et par skattefedt belagte klejner med kaffe og sofahygge. ■

Ved jobskifte eller varig adresseændring
Ret dine oplysninger på sl.dk/minedata

Udhuling af rettigheder

Af Anni Sørensen, LEV

Jeg kan konstatere, at der blandt nogle socialpædagoger er stor begejstring for brugerbetaling på det specialiserede socialområde. Måske overraskende for nogle, men den er god nok. Jeg deltog som gæst på Socialpædagogernes kongres. Her oplevede jeg de klapsalver, nu forhenværende socialminister Karen Ellemann modtog, da hun beskrev regeringens ambition om at tillade tilkøb af socialpædagogisk bistand og ledsagelse i forbindelse med ferie og lignende.

'Det giver mulighed for, at mennesker med behov for socialpædagogisk bistand i hverdagen kan komme på ferie med medarbejdere, de kender', lyder det fra flere sider. Og der bliver kun tale om, at man kan tilkøbe 'ud over den kerneydelse, som leverandøren i forvejen skal levere', forsikrer regeringen og mange af dens overraskende støtter i denne sag.

Jeg gætter på, at mange af de socialpædagoger, som dagligt yder en fantastisk og livsvigtig indsats for mennesker med udviklingshæmning, kender 'kerneydelsen' som en meget elastisk størrelse. Et fikst begreb som bruges, når der skal gennemføres forringelser af hjælpen til de svageste.

Det er lige præcis derfor, vi i LEV er stærkt bekymrede for, at muligheden for tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse ikke bliver en gave til mennesker med udviklingshæmning, men derimod et angreb på de rettigheder, som eksisterer i dag. Et angreb på det kompensationsprincip, vi ved fælles hjælp skal forsvare og kæmpe for.

Derfor mener jeg, at brugerbetalingsivrige socialpædagoger skal spørge sig selv, hvad der kan blive de langsigtede konsekvenser af tilkøbsmuligheden.

Hvad sker der med det nye serviceniveau på fem eller otte dages socialpædagogisk ferieledsagelse, som en del kommuner vedtog som konsekvens af, at den hidtidige brugerbetalingspraksis blev kendt lovstridig i 2014? Fjernes de igen, eller reduceres de fra det i forvejen meget lave niveau næste gang, der skal findes penge i det kommunale budget?

Ja, det er desværre ret sandsynligt. For regeringen og et flertal på Christiansborg har nægtet at indføre et anstændigt og entydigt minimumsniveau for socialpædagogisk ledsagelse i forbindelse med ferie og lignende.

Hvad sker der med den store – og voksende – gruppe af mennesker med udviklingshæmning, som ikke har råd til at betale de mange tusinde kroner for ledsagelsen? Hvis man tror, at der på blot lidt længere sigt er socialpædagogiske arbejdspladser i at åbne for tilkøb af ledsagelse, tager man fejl. En giftig kombination af ekstremt høje huslejer og lav pension betyder, at færre og færre vil have råd.

Endelig skal det tilføjes, at mennesker med meget stort hjælpebehov kommer til at betale de højeste regninger for den nødvendige ledsagelse. Hvorledes stemmer dette angreb på kompensationsprincippet og denne forskelsbehandling overens med Socialpædagogernes målsætninger og politik?

Det er klart, at alt dette er fremtidssnak. Måske deler du ikke min bekymring, men jeg vil slutte med at stille dig to spørgsmål. ■

Anni Sørensen er formand for Landsforeningen LEV.

- Ser du slet ingen risiko ved genindførelsen af brugerbetaling?
- Vil du bistå LEV med at overvåge konsekvenserne af tilkøbsmuligheden i praksis?

Deltag i debatten på socialpaedagogen.dk/prik